

ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

ROZDĚLENÍ KŘEŠŤANÉ

cena 30 Kč

ročník 95

2 / 2019

Evangelický měsíčník

- 8 Aby všichni jedno byli
- 24 Evangelické školy a jejich financování
- 29 Jak se bourají hranice a staví mosty
- 42 Diakonie: Návrat domů zatím v nedohlednu

Filipka

nová základní škola nabízí

přípravné kurzy pro budoucí prvňáčky

vždy ve středu od 6. února do 3. dubna
od 16 do 17 h na Filipínského 1 v Brně-Židenicích.

Milé děti, milí rodiče,
zveme Vás na setkání předškoláků, kde se budeme společně
připravovat na opravdovou školu.

Kromě toho, že budeme chystat ruce na psaní, uši na poslouchání,
nohy na skákání a pusy na mluvení, dozvíte se i mnohem zajímavější
věci. Třeba to, jak je důležité kamarádství, proč se nám žije lépe, když
je kolem plno legrace, a že učit se můžeme všude a vždycky.

Budou nás provázet ty nejpovolanější osoby – postavičky z dětských
knížek: Muminek, zajíc Jáciček, žabáci Kvak a Žbluňk, kluk Petr Pan,
jezevec Chrujda, lichožrout Hihlík, medvídek Pú a veselá holka Pippi
Dlouhá punčocha.

Kurzy povede zkušená paní učitelka. Ve středu 13. 2. setkání nebude.
Těšíme se na Vás!

Zápis do 1. třídy:

pátek 5. dubna od 14 do 18 hodin,
sobota 6. dubna od 10 do 14 hodin.

Přijímáme také děti do 2. až 4. třídy.

Filipka

Škola příběhem — církevní základní škola

www.skolafilipka.cz

ČESKOBRAŠSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ÚVODNÍK

AKTUÁLNĚ

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *J. Trusina*
- 8** Aby všichni jedno byli – *O. Kolář*
- 10** Ekumenismus jako výzva k obrácení
– *Z. A. Eminger*
- 12** Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 21** Církev stoletá – *P. Hošek*
- 24** Školy Evangelické akademie a jejich financování – *H. Wernischová*
- 25** Jak naplnit naše poslání ve světě, který se změnil – *P. Štulc*
- 26** Úsek provozní a správy majetku
– *D. Ženatá*
- 29** Jak se bourají hranice a staví mosty
– *D. Bednaříková*
- 31** Naše nová zkušenost – *P. Randák*
- 32** Český evangelický sbor v Curychu
– *J. Král*
- 33** Až doposud nás provází Pán
– *L. Moravetz*
- 35** Horský domov a Přátelé Herlíkovic
– *J. Kirschner*

DIAKONIE

- 41** Jak dopadla Krabice od bot 2018
– *Z. Sobotová*
- 42** Návrat domů? Zatím v nedohlednu
– *P. Hanych*

SLOVO

- 44** Chtělo by to víc spolu mluvit
– *P. Říčan*
- 46** Moudrá kniha o radosti
– *A. Rozbořilová*
- 49** Nebeský dispečink – *Š. Grauová*

ÚVODNÍK

Rozdělují církev křesťany?

Křesťanské houfy se rozdělují snad od prvních časů své existence. Velkým třeskem bylo rozštěpení na církev východní (pravoslavnou) a západní (katolickou), v časech reformace o pár století později se od katolické oddělily církve protestantské. Historie dlouhá, tradice pevné, ty „naše“ samozřejmě v historické paměti každého člena dané církve jako ty nejlepší a správné.

Co my dnes, křesťané jednadvacátého století? Rozdělují nás theologická témata? Ekumenické hnutí, které se nesměle rozvíjelo ve dvacátém století a v jeho druhé polovině získalo na síle, dokazuje, že touha po nové jednotě tu je a daří se ji i naplňovat. Zdá se, že velkých theologických sporů ubylo, křesťané si dnes církve vzájemně uznávají. Co ale křesťany v současnosti rozděluje, a to napříč denominacemi, je pohled na společenská a zejména etická témata: na homosexualitu, ordinaci žen, eutanazii, islám, uprchlíky nebo financování církví.

Jiný názor by však neměl být důvod k vylučování z jakéhokoli společenství. Podle katolického autora jednoho z příspěvků v tomto čísle není skutečnou příčinou rozdělení věroučná různost, ale fanatismus, doktrinářství, chuť po moci, vlastní neuspořádanost života, negativismus jako program, závist, mizerná duchovní a kulturní hygiena a prachobyčejná hloupost. V tom případě můžeme každý začít u sebe a pracovat na nápravě z kteréhokoli konce. Pak se možná i trhliny mezi křesťany začnou zacelovat a časem dojdeme k jednotě, kterou bychom si přáli.

Inspirativní čtení přeje všem

Daniela Ženatá

Veřejnost si připomněla výročí smrti Jana Palacha

Ve středu 16. ledna uplynulo 50 let od protestu mladého evangelického studenta filosofie Jana Palacha. Na znamení odporu proti okupaci Československa, ale hlavně proti letargii, která náš národ zachvátila, se před budovou pražského Národního muzea polil hořlavinou a zapálil.

Symbolicky ve stejný čas a na stejném místě se 16. 1. 2019 sešli zástupci Ekumenické rady církví a České biskupské konference ke společné modlitbě. Synodní senior Daniel Ženatý pak z pódia pronesl následující vzkaz:

„Jan Palach byl člověk jako my. Pro svůj čin nebyl vybaven ničím výjimečným, čím by nebyl vybaven každý z nás. Čím nás Jan Palach inspiruje? Myslím, že inspirující se stává především tím, že se nesmířil s narůstající lhostejností. Že proti ní vystoupil odvážně, sám, aniž by dával kde hlasovat, zda je

to správné, nebo ne. Naše lhostejnost, ne těch druhých, naše lhostejnost tvoří i dnes výhodné podmínky pro zpochybňování pravdy, výhodné podmínky pro zpochybňování svobody. Lhostejnost působí, že se bojíme zajímat o ponížení nebo utrpení druhých. A tak se otevírají dveře těm, kdo chtějí situaci „normalizovat“. Tedy srovnat a osekát život druhých podle sebe, podle svých měřítek.

Přátelé, domnívám se, že výbavu k životu má každý z nás natolik dostatečnou, aby se lhostejnosti vzepřel. Tím nás Jan Palach inspiruje i v lednu roku 2019.“

Připomínka na Václavském náměstí pokračovala veřejnými projevy, koncerty i průvody

a pietními shromážděními. Ve středu večer se v pražském kostele U Martina ve zdi konal hudebně-liturgický pořad *Ticho za Jana Palacha* v režii Bohdana a Jany Mikoláškových a za podpory ČCE.

V den úmrtí J. Palacha, tedy v sobotu 19. ledna, pořádala ČCE rovněž u Martina ve zdi kající bohoslužbu.

Zástupci HEKS jednali o podobě budoucí spolupráce

Partnerství Českobratrské církve evangelické se švýcarskou organizací Pomocné dílo evangelických církví ve Švýcarsku (HEKS) je

dlouhodobé a jeho počátky sahají až do období po druhé světové válce.

V pondělí 14. ledna 2019 se v Husově domě v Praze konalo setkání zástupců Českobratrské církve evangelické a Diakonie se zástupci organizace HEKS, Bernhardem Kerschbaumem a Tabeou Stalder. Projednávali především novou podobu spolupráce a podpory. V posledních letech švýcarští partneři podpořili například

některé projekty Diakonie, budování farních sborů i celocírkevní setkání dětí a mládeže.

Setkání s kolegy z drážďanské kanceláře

V pondělí 21. ledna přivítali pracovníci ústřední církevní kanceláře (ÚCK) návštěvu z drážďanské kanceláře Evangelické luterské zemské církve v Sasku. Neformální setkání proběhlo v Husově domě v Jungmannově ulici. Historie vzájemných návštěv se píše od devadesátých let minulého století a do dneška neustále pokračuje. Obvykle dvakrát do roka se zaměstnanci církví vídají nad společnými tématy a diskutují o aktuální situaci v církvi i ve společnosti.

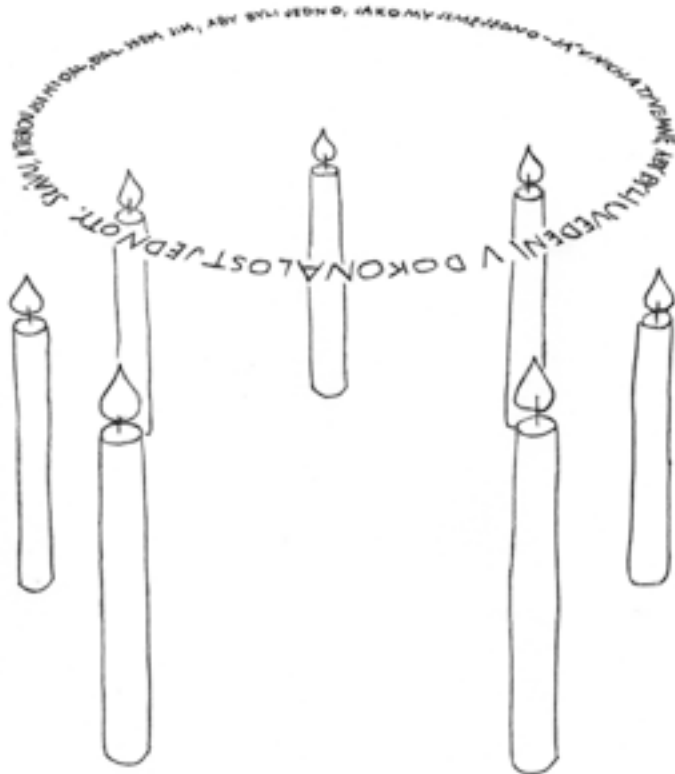
„V příštích letech se chystáme k velké restrukturalizaci našich sborů. I v Německu ubývá věřících. Podle odhadů klesne během následujících let počet našich členů ze současných 690 tisíc na přibližně 450 tisíc,“ upozornila zástupkyně německých hostů Kathrin Wallrabe.

Vedoucí tajemník ÚCK Jaromír Plíšek představil vyhlídky ČCE vzhledem k připravovanému strategickému plánu a připomněl, že po mnohých „letech oslav“ má naše církev nyní konečně možnost soustředit se na potřebnou vnitřní práci.

Aktuality připravil Jiří Hofman

TÉMA: ROZDĚLENÍ KŘESŤANÉ

modlitba únorová

Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří
skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni
byli jedno... (*Jan 17,20-21*)

Pane Ježíši
nejen za své učedníky ses modlil
i za všechny
kteří v dalších letech a staletích uvěří

už tenkrát na začátku jsi tušil
že jednota je nejistá
a přece jsi svěřil šíření svého slova
člověku

odpuť nám nejednotu
dávej porozumění
pomoz odlišit zásadní a malicherné

různými cestami jdeme k tobě
snad je v mnohosti církví i šance
pro lidi různé

slova zpěv chvály
ticho kontemplace
obrazy sochy
kamenné kostely
bohoslužby v hospodě
misie na ulici
diakonie charita

kéž to všechno spojuje jedno
láska

modlitba **Lenky Ridzoňové**

kresba: **Magdalena Plíšková**

Vespolek

Přijímejte se vespolek, jako i Kristus přijal nás v slávu Boží. (Ř 15,7)

Rozdělení křesťané – toto nebezpečí hrozilo církvi od samého začátku. Přestože všichni věřili v Krista a přijímali ho jako Spasitele, už při vzniku prvních sborů se dlouho zdálo, že zůstane rozdelení. Cožpak se ti, kdo přicházejí z pohanského prostředí, mohou stát podílníky na Kristově spáse jen tak, bez obřízky? Nechtějí-li toto znamení Boží věrnosti přijmout, není to dostatečný důvod, aby zůstali mimo? Tak soudili mnozí, a kdyby záleželo na nich, tak tu byla už od začátku dvě sice podobná, ale od sebe zcela oddělená náboženská společenství. Nebylo snadné přijmout, že Kristus a jeho spása je pro všechny a že je to mnohem víc než všechno, co Bůh předtím lidem dal.

Na jedné i na druhé straně však byli takoví, kterým víc než na prosazení sice dobře míněných, ale přece jen vlastních požadavků záleželo na šíření evangelia Ježíše Krista. K tomu závěru dospěli zástupci obou směrů (apoštol Pavel i Jakub, bratr Páně) na společném shromáždění v Jeruzalémě (Sk 15).

A to je důležité i pro dnešek. Každá církev opatruje a střeží hodnoty, které pro ni hodně znamenají, jsou jí drahé a svůj život si bez nich neumí představit. Občas se ozve: „Jak můžeme být zajedno s těmi, kteří to či ono neuznávají?“ Tady je potřeba si uvědomit: Kristus je víc. Co on vykonal, co on přináší a dává, v tom jsme přece zajedno. To potřebujeme všichni stejně. To nás spojuje. Je to víc než všechno ostatní. A zůstává to jediným správným východiskem – i pro vztahy mezi jednotlivými církvemi dnes.

K dělení v církvi však dochází i z velmi „lidských“, často vyloženě malicherných důvodů. Jako tehdy v Korintu (1K 1). Zakladatel sboru byl apoštol Pavel, po jeho odchodu tam působili další kazatelé. Přirozeně nebyli stejní, každý z nich měl svůj vlastní způsob, své vyjadřování, své důrazy. To samo o sobě je nejen správné, ale

i dobré: Žádný zvěstující nemůže obsáhnout všechno, a tak je jen dobře, když se navzájem doplňují. Jenže co se často stane? Boží nepřítel, ďábel, ucítí svoji příležitost a nenápadně začne jednat: vyvolá falešné soutěžení, nedorozumění, hádky a nakonec až dělení. Co mohlo a mělo být obohacení, stalo se příčinou rozvratu. Ještě že tam tehdy byl apoštol, který včas (a hned na začátku svého dopisu!) zasáhl.

Když sledujeme štěpení uvnitř náboženských společenství v současnosti – kvůli čemu se lidé nemohou dohodnout nebo z jakých příčin ze sboru dokonce odejdou (i celé skupiny), bývá to nejednou dost podobné. V pozadí všeho je naše lidské JÁ, které se nejednou skrývá za věroučnými důvody nebo biblickou argumentací. Jistě, jsou věci, události, usnesení, vyjádření, na něž nemáme stejný názor. Ale proto přece nepřestane spolu mluvit, proto nezačneme druhé obviňovat z bludu, nebudeme je osočovat, že zapírají Krista, ale spíše se budeme snažit je pochopit. A také sami sobě položíme otázku, jsou-li naše argumenty správné. To vše s vědomím, že nikdo z nás nemá pravdu ve svých rukou, zvláště když jde o věci Boží. A také nepřestaneme se jedni za druhé a za jednotu církve modlit. Zkrátka: „Přijímejte se vespolek, jako i Kristus přijal nás v slávu Boží.“ (Ř 15,7)

Jan Trusina, farář, foto: Jiří Hofman

Aby všichni jedno byli

Myšlenkové zápasy dnes málokdy sestupují k teologickým kořenům

Toto heslo ekumenického hnutí původně neznamenal žádnou výzvu či církevní program, ale modlitbu Ježíše Krista za jeho učedníky (J 17,21). Jak má ale taková jednota vypadat? A je to vždycky něco hodnotného a žádoucího? V dějinách církve se opakovaně setkáváme s jednotou, kterou si věřící sami nepřáli a dobrovolně se pro ni nerozhodli, ale prostě ji přijmout museli. V Evropě byli mnozí křesťané postaveni před volbu – buď se vzdáte svého vyznání, anebo se ze země, ve které žijete, musíte vystěhovat. Ve jménu jednoty byli lidé pronásledováni nebo i zabíjeni.

Staré neshody v křesťanské věrouce

Někteří křesťané se nostalgicky ohlížejí za údajně zlatým věkem křesťanství, když celá Evropa byla spojena jednou církevní strukturou a společnou naukou. Skutečnost však byla složitější. Plné jednoty v dějinách církve nebylo dosaženo nikdy. Již novozákonní spisy nám odhalují různorodost teologických proudů i pestrost konkrétních sborů. V následujících staletích se východní a západní křesťanstvo začíná postupně odcizovat, což vrcholí velkým schizmatem v roce 1057. A různé heretické skupiny, jakkoli potlačované, existovaly v církvi vždy.

Dnešní situace se ovšem od kontroverzí minulých dob odlišuje. Příčinou starých neshod (ovšem dodnes nepřekonaných, vždyť stále ještě spolu všichni křesťané nemohou stanout před jedním stolem Páně!) byly rozdílnosti v křesťanské věrouce, ač některé nám dnes připadají dost subtilní. Připomeňme si třeba takzvaný spor o *iotu*, jediné řecké písmenko, jímž se liší dva výrazy vystihující Kristovo božství: podle jednoho je Ježíš stejné podstaty s Bohem, podle druhého má tuto podstatu pouze podobnou.

Zmíněný rozchod mezi západní a východní církví byl zapříčiněn mimo jiné tím, že se do latinské verze Nicejsko-cařihradského vyznání začalo vkládat jediné slovo *filioque*, označující vycházení Ducha svatého ze Syna. Uvnitř reformačního tábora zase vypukla rozepře ohledně způsobu přítomnosti Ježíše Krista ve večeři Páně a přispěla k tomu, že reformovaní a luteráni šli vlastními cestami. Dnes se asi podíváme tomu, že otázky, na něž jednoznačnou odpověď v posledu nelze najít, vedly ke štěpení církvi.

Postoj k současnému světu

V těchto dávných církevních bojích byl ale vždycky ve hře obsah víry, zatímco dnešní polemiky se odehrávají spíše na okraji křesťanské věrouky, někdy dokonce za ním. Nejde v nich o pochopení toho, kdo je Ježíš Kristus, svatá Trojice či církev, ale spíše o postoj k současnému světu a k etickým, společenským či politickým problémům. Dělicí linie proto dnes probíhají jinak než v minulosti. Stává se, že s křesťany jiných církví najdeme společnou řeč a vidění světa snadněji než s bratry a sestrami v církvi vlastní. To jistě může být potěšitelné, avšak je nutno dodat, že staré rozdíly tím nebyly odstraněny, jen se možná jeví jako méně důležité, neboť se překryly těmi novými. Výsledek pak je, že ne-jednota spíše zesílila a vzájemné porozumění se ještě více zkomplikovalo.

Pro současnou dobu je navíc typické, že myšlenkové zápasy málokdy sestupují k teologickým kořenům probíraných otázek; probíhají spíše po povrchní a černobílé úrovni. Členitá názorová krajina církve se často zplošťuje na střet mezi konzervativci a liberály, jejichž postoje navíc bývají charakterizovány značně šablonovitě a vyznívají jako karikatury, které mají protivníka zesměšnit. Konzervativní křesťané

prý za každou cenu usilují o uchování starých pořádků v církvi i ve světě, mají strach z každé změny a křečovitě lpí na zděděných tradicích. Liberálové prý zase vyznávají téměř naprostou libovůli ve víře i mravech, nic jim není svaté, nemají úctu dokonce ani k Písmu svatému a svévolně si do něj vkládají to, co potřebují.

Nemluvte raději o dalších nálepkách, které žel ze společenské debaty do církve prosákly, jako je neomarxismus, neoliberalismus, multikulturalismus či fašismus.

Jak ale můžeme smysluplně diskutovat například o homosexuálních vztazích, pokud si jednotlivé strany nejprve neujasní, jakým způsobem biblické látky vykládat a s jakým pojetím člověka a hříchu pracují či jaká etická východiska s sebou přinášejí? Stejně tak nelze bez solidní teologie podat odpověď na žádnou ze současných „nových“ otázek, v nichž se křesťané rozcházejí, ať už se týkají *genderu*, evoluční teorie, nebo vztahu k jiným nábožen-

stvím, a nakonec i aktuálních společenských a politických témat.

Cesta k porozumění

Prvním krokem k porozumění mezi církvemi i uvnitř jednotlivých církví je shoda v tom, co je pro křesťany, řečeno se starou Jednotou, podstatné, služebné a případné, tedy stanovení, řečeno pro změnu katolickým slovníkem, hierarchie pravd. Je alarmující, když je zbaven farářské služby člověk, který se zastane homosexuálního partnerství, anebo je úředně napomenut kněz, který má jiné politické preference než jeho biskup. Jsem přesvědčen, že v těchto záležitostech by měla být ponechána svoboda, protože na nich církev rozhodně nestojí a nepadá. Jednota neznamená, že budou rozdíly smazány či rychle zametány pod koberec. Cíl nespočívá ani v jednobarevné, ale ani v roztržité a uvnitř nekomunikující církvi, ale ve společenství vzájemného respektu a poučeného dialogu. Je smutné, že církve často kopírují stav dnešní rozdělené společnosti, v níž se protivníci buď hádají bez ochoty ustoupit byt' o jediný krok, anebo se – v lepším případě – ignorují. Kdysi bylo slovo dialog populární, dnes zní archaicky a naivně. Avšak právě církve by měla být ne-li vzor, pak alespoň jakási laboratoř dialogu, tedy rozhovoru, vedeného nikoli s cílem utlouct protivníka argumenty a posílit sám sebe ve svém přesvědčení, ale vyjít ze setkání s diskusním partnerem obohacen a proměněn.

Podle již zmíněného oddílu v Janově evangeliu je církevní jednota zakotvena v jednotě mezi nebeským Otcem a jeho Synem. V Bohu je přítomna jak jednota, tak odlišnost. Proto ve společenství církve, založené v Bohu, mají jeho členové své rozdílnosti vzájemně uznávat a žít spolu v lásce.

Pokud se to daří, je to dost významné svědectví světu o Božím království, kde je pro každého člověka dost místa, kde jeden druhého nepotlačuje a nevytlačuje, ale naopak v lásce přijímá.

Ondřej Kolář, evangelický farář

a učitel na ETF UK,

kresba: Petra Fischerová

Ekumenismus jako výzva k obrácení

Jednat s každým jako s Božím dítětem

Celý svůj teologický život razím tezi, že uvnitř církví – a mám tu na mysli církev svoji, katolickou, a církev Českobratrskou, mému srdci tak milou – jsou skutečně velká teologická rozdělení a hádky o tom, co bychom mohli v krajním zjednodušení nazvat „dogmatem“, spíše výjimečné. Nepřináší mi to kdovíjakou popula-

zažil tak zásadní neznalost vlastního církevního učení, že nebylo vůbec jisté, zda je onen katolík ještě katolíkem a protestant protestantem. Kde se však rozhořel boj na život a na smrt a lidé uvnitř jedné církve nebo dva jinověrci si nemohli přijít na jméno, tam jsem vždycky viděl žalostnou úroveň lidské zralosti, kulturní a náboženské

Bohoslužba za jednotu křesťanů. Zleva zástupce Církve bratrské, Československé církve husitské, Slovenské evangelické církve a. v., Českobratrské církve evangelické, církve římskokatolické, Jednoty bratrské, Evangelické církve metodistické a Ekumenické rady církví

ritu, ale myslím si, že příčinou vnitro i mezicírkevních rozporů bývá spíš slabá, někdy dokonce mizerná míra duchovní a kulturní hygieny než teologická, věroučná a církevní diference.

Potřeba lidské zralosti

Dokážu pochopit a respektuji, že si křesťané různých církví, a tedy i já, někdy až úzkostlivě drží a hýčkají své pojetí svátostí (zvláště eucharistie), církevní struktury, etických důrazů, služebního kněžství či manželství. Jenže už tolikrát jsem

velkorysosti a hlavně – neochotu jednat s druhým jako s člověkem, jako s Božím dítětem. Upřímně, když někdo jazykem ulice nadává druhému do helvítů, papeženců či laiků (a roli tu nehraje sociální status nebo vzdělání), nebývá to projev teologické vyhraněnosti, ale spíš jeho duševní anebo duchovní nepohoda. Tu nespraví žádné teologické bádání, stohy přečtených knih a seminářů, nýbrž účinná odborná pomoc a hlavně – modlitba. U sta hromů, jak já bych se někdy rád opravdu do morku kosti poctivě teologicky pohádal!

Rozdílné názory

Nesleduji pod drobnohledem křesťanské internetové diskuse, ale občas se mi stane, že se pod mým článkem či jinde rozhoří boj apokalyptických diskutérů. Ať už se jedná o názory týkající se islámu, uprchlíků, homosexuality, politiky, eutanázie, adopcí, rodiny, sexuální etiky, nebo financování církví, téměř vždy se jedná o extrémní, emocemi vyhrocené debaty, které se v tom nejhorším případě odvolávají na biblické překlady překladů a tak okatý fundamentální výklad Písma, že vás až poleje stud a cítíte se – i když za to nemůžete – jako přistižen v neodbalkách. Nenosím žádné odznaky teologické vzdělanosti nebo církevní moci, ale kdybych se někdy se svými přáteli křesťany rozešel kvůli tomu, jak smýšlí o eucharistii nebo kněžství, na místě bych se ze všech těch šatů svlékl a šel domů. Do posledního dechu se budu přít o to, zdali má křesťan pomáhat těm, které potkalo neštěstí, ale nečekejte ode mne, abych otáčel oči v sloup jenom proto, že můj teologický kolega není ze závěrů efezského ekumenického sněmu tak rozechvělý jako já, když jsem zrovna musel dohledávat některé formulace tehdejších církevních otců. Ať jsem třeba poslán k šípku za to, když věřím, že milovat se může v hloubce toho citu muž se ženou, ale i muž s mužem a žena se ženou, ale dělat nade mnou kříž jen proto, že mi pramálo říkají Lutherova *Predigten und Schriften* z roku 1524 nebo pastýřské listy některých současných biskupů, si nezasloužím.

Já a můj bratr

Proč nad stěžejními teologickými tématy tak často vyhřežne vzájemná nevraživost až nenávisť, a přitom je nad slunce jasnější, že obvykle nejde o téma samo, ale spíš o osobní, suterénní, kanalizované spory? Stalo se vám taky někdy, že jste si připadali jako prašiví psi, protože jste nevěděli nic o události či pojmu, které byly druhému symbolem jeho duchovního probuzení? A stalo se vám, že jste kolikrát chtěli opravit toho „nevědomého“, prostého bratra v Kristu citací z řeckého nebo hebrejského textu (nedej bůh

z katechismu), a to s takovou mírou tklivé účasti nad tím, že on vašich výšek dosud nedorostl a do vašich hloubek nesestoupil? K tomuhle nás vede dobrá zpráva o naději, kterou nám přinesl Boží Syn? To je málo.

Není cesty zpět

Jestliže se, jak občas vidím, lidé vylučují z církve a z duchovenské služby jenom proto, že mají jiné mínění třeba o homosexualitě, manželství nebo u nás, katolíků, o ekumenismu, je to to nejhorší, k čemu jsme po dvou tisících letech od narození Ježíše mohli doputovat. Kdyby mě někdy náhodou napadlo dělat z okrajových, dobově a kulturně podmíněných skutečností jádro Kristova poselství a podle nich soudit druhé, připomněl bych si slova katolického teologa, religionisty

V evangelickém kostele káže katolický biskup Tomáš Holub

a církevního *enfant terrible* Hanse Künga o těch, kteří by se nejraději vrátili hluboko do 16. století a jistě do doby před-demokratické a před-ekumenické. „Církev žije ‚zespoda‘ a ti ‚nahore‘ prohrají svůj boj proti rovnoprávnosti žen dříve nebo později stejně, jako jej prohráli proti ‚čarodějnicím‘ nebo proti demokracii a lidským právům.“ Nejsem nostalgik, ale vážně ►

bych nechtěl, aby na mě lidi jednou vzpomínali jako na toho, kdo své vlastní bolesti, nesnáze a prohry projektoval do náboženského boje uvnitř své církve nebo vůči bratrům a sestrám v jiných církevních společenstvích. Různá teologická mínění (*theologúmena*) a tradice jsou nejatraktivnější v jednání a životě těch, kteří by byli následováníhodní i tehdy, kdyby nebyli křesťané anebo nevěřili v Boha vůbec. Poznal jsem takových v evangelické i katolické církvi dost a dost.

Křesťan je ten, kdo...

Snad chápu, proč došlo k rozdělení západní a východní církve a proč každá z nich už tisíc let dýchá napoloovic. Snad něco vím o tom, proč došlo k reformaci a proč se musela objevit velká obrodná hnutí a z nich pak církve. Snad mi neušlo, proč je katolík katolíkem, byzantinec byzantincem, luterán luteránem a český bratr českým bratrem. A protože si myslím, že nežijeme na konci věků

a že nás zásadní společenské a církevní změny teprve čekají, nejsem stran současné podoby církevního rozdělení pesimista, spíš naopak. Mějte mě třeba za špatného chlapa, ale to, co podle mě vede k trvajícimu rozdělení a vnitro či mezicírkevním a mezináboženským hádkám, není věroučná různost, ale fanatismus, doktrinářství, chuť po moci, vlastní neuspořádanost života, negativismus jako program, závist, mizerná duchovní a kulturní hygiena a prachobyčejná hloupost.

Myslím si, že právě teologická a církevní pestrost vytváří jednotu, po které tak toužím. Víc než nejednota mě však trápí extrémní postoje, postavené na emocích, poloprávdách a neznalosti, jimiž jejich nositel vlastně vytváří jiný, paralelní náboženský kult. Křesťan je pro mě ten, kdo uvěřil v Lásku, ne ten, kdo uvěřil ve vlastní pravdu.

Zdeněk A. Eminger

OTÁZKA NA TĚLO

Kdy jste pocítili rozdělení křesťanů na vlastní kůži?

Již v dětství. Jako člověk narozený v církvi adventistů, kde bývala římskokatolická církev označována za šelmu a protestanté za falešného proroka, jsem jistou dobu považoval posuzování a rozdělování křesťanů na ty „správné (pravověrné, probuzené...)“ a „špatné (lidové, formální...)“ za logické a biblické. Dnes to považuji za podobně nepřijatelné a skandální jako stále trvající rozdělení církve u stolu Páně.

Patrik Pospíšil, stavební inženýr, člen ČCE

Paradoxně pocítuji rozdělení křesťanů u nás nejvíce v současnosti. Vůbec nejde po hranici konfesijní, ale, abych citoval pátera Tomáše Petráčka, prostě „část české církve nějak nezvládá život ve svobodě, musí si vytvářet stále nějaké nepřátele“. Pro mne je v této situaci velká po-

silu papež František, který nás mj. varuje před redukcí naší víry a našeho jednání na „druhotné aspekty, které – ačkoli jsou relevantní – přece samy o sobě nepředstavují podstatu poselství Ježíše Krista“.

Jan Trlifaj, matematik,

člen římskokatolické církve

Mockrát. Většinou v pozitivním smyslu, občas ale i v negativním. Abych to vysvětlil: Rád na svých cestách navštěvuji různá společenství křesťanů. A tady zažívám to pozitivní – každá církev, každé společenství má jiné důrazy, jiné porozumění pravdám z Bible, jiné tradice, liturgii. Moji víru to obohacuje. Být takto rozdělení je dobře. Občas ovšem toto rozdělení přinese i negativa. To když jste najednou méněcenný člen společenství, kam zrovna přijdete. Něco

je jen pro členy. Nebo je tlak na to, abyste se zařadili. Což se ovšem může stát i v církvi vlastní.

Petr Verner, biochemik, člen Církve bratrské

Bylo mi něco přes dvacet, žila jsem v Anglii v křesťanské komunitě Archa s mentálně postiženými lidmi. Anglikáni, katolíci, evangelíci, lidi bez vyznání. Najednou mi bylo hodně líto, že se nesejdeme při večeři Páně. Vždyť tam jde o smíření nejvíc. Pro sebe jsem našla cestu v biblickém verši „Nejsem hoden, abys vstoupil pod

ticho, aktivismus... Ráda posílám hledající, aby se rozhlédli i jinde.

Lenka Ridzoňová, evangelická farářka

Za hranou je, když někteří křesťané fandí Spartě, a ne Slavii. A přitom je jasné, jak je to správné, že? Doufám, že brzy všichni odloučení pochopí, že jediná je ta červenobílá cesta! Díky prožití otevřených společenství (např. františkánská Anežka, Zbytov) pociťuji rozdělení katolicko/evangelické jako obohacení, nutí mě kriticky promýšlet mé katolictví. Se společnou večeří Páně/eucharistií to snad někdy dotáhneme; už teď chodí nemálo evangelíků ke svatému přijímání a katolíků k evangelické hostině. Rozdíl uvnitř denominací jsou často napínavější: jak se vyjadřovat k politické situaci, atmosféře; jak nabízet, vytvářet křesťanské hodnoty, kterými se tolik mává; církevní restituce...

Martin Čech, slávista, člen
římskokatolické církve

Rozdělování křesťanů vidím např. v tom, když nový farář naráží na připomínky ke své práci, protože je srovnáván se svým předchůdcem. A ještě víc, když farář předchůdce, jenž zůstal v místě, bez sebekontroly zasahuje do práce faráře nového. Rozdělení mohou působit ale i laici. Touha mít moc a neztratit ji je pokušení neodolatelné. Rozdělení způsobilo i jedno konspirační a nenávistné kázání proti Istanbulské smlouvě, účelově zaměřené proti homosexuálům. Kázání je výklad evangelia a povzbuzení víry, lásky a naděje. Provakace, lež, agresivita a bulvár na kazatelnu nepatří.

Duchoslav Ehmig, evangelický farář

Rozdělení křesťanů jsem silně pocítila na vlastní kůži, když jsem se zúčastnila bohoslužeb v římskokatolickém kostele a došlo na eucharistii. Je smutné, že to, co by nás mělo zvláště spojoval, nás rozděluje.

Lia Valková, ekonomka, bývalá
synodní kurátorka ČCE

mou střechu, ale řekni jen slovo“. Slovo stačí. A přece jen na té pestrosti církvi vidím něco pozitivního. Člověk má šanci se v té z nich, která je blízká jeho založení, „najít“. Někde je důraz víc na slovo, intelekt, jinde na hudbu, mystiku,

JPI, foto: Pavel Capoušek

SYNODNÍ RADA

Z projednaných titulů na prvním zasedání synodní rady v roce 2019 vybíráme:

Synodní rada vzala na vědomí rezignaci Davida Balcara na členství v komisi pro zkoušení výpomocných kazatelů a jmenovala členem této komise Ondřeje Zikmunda. SR potvrdila volbu Joela Rumla za seniorátního faráře Ústeckého seniorátu na plný pracovní úvazek; schválila změnu povolací listiny, na základě které jsou jáhni Štěpán Marosz a Otakar Mikoláš povoláni za faráře; jmenovala Daniela Bartoně členem poradního odboru organizačního a právního.

Fakulta a bohoslovci

Synodní rada vzala na vědomí zprávu kandidáta služby v církvi Benjamina Rolla o činnosti ve farním sboru v roce 2018. SR souhlasí se zvýšením příspěvku na ubytování a stravu praktikantů.

Správa církve

Na základě zápisů z konventů jednotlivých seniorátů potvrdila synodní rada tyto volby:

- volbu Milana Chyby seniorátním kurátorem Chrudimského seniorátu, Jana Marka 1. náhradníkem SV z řad presbyterů a Václava Hurta 2. náhradníkem SV z řad kazatelů,

- volbu Aleny Hálové náměstkyní seniorátní kurátorky Ústeckého seniorátu,
- volbu Davida Balcara 1. náměstkem a Lenky Ridzoňové 2. náměstkyní seniora Pražského seniorátu; volbu Matěje Opočenského 1. náhradníkem a Pavla Kaluse 2. náhradníkem seniorátního výboru Pražského seniorátu z řad kazatelů,
- volbu Ludvíka Pastyřika seniorátním kurátorem, Tomáše Němečka náměstkem seniorátního kurátora a Michala Vogla náměstkem seniora Východomoravského seniorátu; volbu Pavla Trusiny 1. náhradníkem a Světlany Greplové 2. náhradnicí SV Východomoravského seniorátu z řad presbyterů a Petra Kulíka 2. náhradníkem SV z řad kazatelů,
- volbu Petra Zajíce 2. náměstkem seniorátního kurátora Brněnského seniorátu a Vladimíra Svobody 1. náhradníkem SV z řad presbyterů.

Zahraniční sbory

Synodní rada vzala na vědomí zprávu z listopadové cesty Miroslava Pfanna na Ukrajinu. Velice kladně je v ní hodnoceno působení M. a. K. Erdingerových v obou krajanských sborech. Podle M. Pfanna by bylo ideální, kdyby do ukrajinských sborů mohl někdo z našich kazatelů zajíždět každý rok. SR souhlasí s tímto záměrem, ráda by vysílala kazatele na Ukrajinu každoročně na tři měsíce a pověřuje ÚCK pomocí při vyhledávání vhodných kandidátů.

Výchova a vzdělávání

Synodní rada uděluje faráři Rut Brodské tříměsíční studijní volno, jehož účelem bude pastoračně-katecheticko-sociální praxe v Nizozemí; tříměsíční studijní volno bylo uděleno faráři Zvonimíru Šormovi.

Kalich

Synodní rada vzala na vědomí rozhodnutí Aleše Palána skončit ve funkci ředitele knihkupectví a nakladatelství Kalich.

Další jednání

Synodní rada vzala na vědomí zprávu o plnění usnesení 4. zasedání 34. synodu (2018), zprávu o přípravách 1. zasedání 35. synodu (2019) a zprávy ze seniorátních výborů.

DaZ

ÚMRTÍ

Dne 4. ledna zemřel ve věku 89 let teolog, vysokoškolský pedagog, farář, chartista a básník **Milan Balabán**. Působil ve sborech v Šenově u Ostravy, Strmilově, Semtěši a Radotíně. Kvůli odnětí státního souhlasu k výkonu duchovenské služby byl od roku 1975 mimo církevní službu. Od roku 1990 působil jako asistent, docent a profesor na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy.

DaZ

OCENĚNÍ CÍRKEVNÍCH PRACOVNÍKŮ

Poděkování našim nejstarším výpomocným kazatelům

Z rozhodnutí synodní rady byly koncem loňského broku předány děkovné dopisy třem nejstarším výpomocným kazatelům naší církve. Laičtí kazatelé Antonín Plachý (*1923), Blahoslav Dobrovolný (*1926) a Ludvík Švejdar (*1931), který byl kazatel

české menšiny na Ukrajině, byli v minulosti velká opora svých sborů i povšechné církve.

Ludvíku Švejdarovi předal dopis farář Miroslav Pfann během své cesty na Ukrajinu. „Bratr Švejdar měl velikou radost, už je velmi slabý. Dopis od církve ho velice potěšil,“ sdělil. Blahoslavu Dobrovolnému z Nosislavi předal dopis slavnostně v rámci

Antonínu Plachému předal děkovný dopis senior Petr Pivoňka

bohoslužeb farář Ondřej Macek. Za bratrem Plachým zajel senior Petr Pivoňka. Podle přítomných rodinných příslušníků, to byla milá chvíle a bratr Plachý si ocenění velmi považuje.

DaZ

BIBLICKÉ HESLO PRO ROK 2019

„Hledej pokoje a stíhej jej!“ (Ž 34,15 b)

Výzva nám připomíná, co současný svět naléhavě potřebuje. Pokoj. Denně jsme konfrontováni s tím, jak nepokoj vytváří napětí, jak působí ztrátu naděje, dusí radost, zpochybňuje vděčnost, jak nás vychytrale rozděluje, aniž bychom si byli vědomi, co se to vlastně mezi námi a s námi děje.

Můžeme se tomu ale vzepřít. Nikdo nám nemůže zakázat, abychom usilovně pokoj hledali, pídili se po něm, šli za ním, s kralickými pověděno jej stíhali, seč nám síly stačí.

Sestry a bratři, s pokorou, s prosbou o Ducha svatého, o pokoj Boží prosme, hledejme jej a spolehněme na něj.

Jaký je ten pokoj, který Bůh dává? Před šedesáti lety tehdejší synodní senior Viktor Hájek napsal: „Takový je Bůh: světlo pronikající každou temnotou. Znalec lidských srdcí. Neskryješ před ním nic a také nic neomluvíš a nevymluvíš.

Věci, o kterých jsi myslel, že jsou dávno zapomenuty, vyjdou najevo a budou souzeny a posouzeny. Ale to zdaleka není všechno! Tentýž Bůh hledí k srdci člověka nejen proto, aby zjistil, co je v něm temného, ale on v něm hledá také každý záblesk pokání a lítosti.“ (*Sbírka kázání*, 1959)

To je pokoj od Boha, pokoj pro nás. Nemá smysl skrývat, co jsme pokazili a zničili. Má smysl být schopen vyznávat, má smysl být schopen litovat. Pak okoušíme pokoj. Boží pokoj. Pak určitě vykročíme do tohoto roku dobrým směrem. A síla a moc Božího pokoje pronikne do našeho jednání, ovlivní naše myšlení, dá moudrost našemu rozhodování. A ten záludný nepokoj, který vytváří napětí, bude ztrácet svou destruktivní moc.

Milí přátelé, hledejme pokoj Boží, stíhejme jej. Čiňme tak v pevné víře, že on převyšuje všeliký rozum lidský, ba dokonce že zvládne i hájit naše srdce a naše smysly. V Kristu Ježíši, Pánu našem.

Jménem synodní rady Českobratrské církve evangelické **Vladimír Zikmund**, synodní kurátor
a **Daniel Ženatý**, synodní senior

100 LET V CÍRKEVNÍ HUDBĚ

Kniha Církev zpívající nabízí pohled do světa evangelické hudby

V nejnovější církevní publikaci nám její autor Ladislav Moravetz představuje pojetí hudby v Českobratrské církvi evangelické. Kniha se věnuje hymnologii, pojednává o slavných skladatelích i interpretech evangelické církevní hudby, představuje historické kancionály i novodobé zpěvníky, tak jak je známe a nejen při bohoslužbách

dodnes užíváme. Z pozice celocírkevního hudebního kantora nám L. Moravetz přibližuje současnou vzdělávací praxi na sbormistrovských a varhanních kurzech i v rámci škol Evangelické akademie.

Dílo se na bezmála 80 stranách věnuje významu hudby v českém evangelickém prostředí. Otvírá otázky liturgické funkce zpěvu i dilemata mezi tradicí a otevřeností. V samotném závěru neopomíná ani přípravu nového evangelického zpěvníku a výhledy do budoucna.

Publikace *Církev zpívající* vychází dvojjazyčně (česko-německy) za podpory Evangelické luterské církve v Bavorsku a Nadačního fondu Věry Třebické-Řivnáčové. Součástí je i stejnojmenné hudební CD s 22 nahranými skladbami různých žánrů a od rozličných interpretů (73 min.).

Pro ČCE vydalo nakladatelství Kalich a v jeho prodejně (nebo na e-shopu církve) je také kniha k dostání.

Jiří Hofman

CÍRKEVNÍ HUDBA

34. sbormistrovský kurz

Srdečně zveme (nejen) evangelické sbormistry, nové zájemce o sbormistrovství, zpěváky, varhaníky, církevní hudebníky i teology na 34. sbormistrovský kurz, který se bude konat v termínu 15.-17. 2. 2019 v rekreačním středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem.

Lektorka kurzu bude tentokrát Lenka Polášková, hudební pedagožka a vedoucí několika pěveckých sborů, ověřených významnými cenami.

Podrobnosti, program kurzu a přihlašování na www.e-cirkev.cz.

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor

GUSTAV-ADOLFSKÉ DÍLO

Podpora sboru v Mladé Boleslavi

V rámci novoroční recepce předal 8. ledna generální tajemník Gustav-Adolfského spolku (GAW) Enno Haaks v sídle centrály v Lipsku zástupci Českobratrské církve evangelické Gerhardu Frey-Reininghausovi šek v hodnotě 30 000 € (750 000 Kč). Touto sumou podpořil GAW projekt farního sboru v Mladé Boleslavi na výstavbu a úpravu půdních prostor. Vedle místnosti pro mládež poskytuje sbor v nových prostorech malý byt pro manželský pár a míst-

nost pro poradnu Diakonie ČCE, která se zde věnuje integraci uprchlíků a obecně cizinců v české společnosti. S úspěšným projektem seznámil Gerhard Frey-Reininghaus stočlenné shromáždění.

Výstavba byla dokončena koncem roku 2017 a v minulém roce byly prostory už v provozu. Vedle GAW přispívaly také evangelické církve v Bavorsku a Bádensku a nemalou částkou přispěl farní sbor v Mladé Boleslavi, který dostal půjčku ve výši jednoho milionu korun od Jeronýmovy jednoty. G. Reininghaus poděkoval GAW za tento velký dar a za stálou podporu, kterou naše církev rok za rokem od GAW dostává. Enno Haaks zase poděkoval za výbornou spolupráci. „Jsme velice rádi, že můžeme podporovat tak výborné projekty, jako je tento v Mladé Boleslavi, který pomáhá lidem v nouzi a posiluje křesťanské svědectví ve společnosti,“ vzkázal Haaks bratřím a sestrám v Českobratrské církvi evangelické.

GFR ►

POZVÁNKA

Ochrana přírody v Krkonošském národním parku

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu o ochraně přírody v Krkonošském národním parku. Hostem bude Mgr. Jakub Kašpar, náměstek ředitele Krkonošského národního parku a místokurátor sboru ČCE ve Vrchlabí. Povídat se bude o tom, proč Krkonoše jsou národní park, co tam stojí za ochranu, jak se tam vracejí mnohá vyhubená zvířata a jiná jsou naopak stále ohroženější... Beseda se bude konat v úterý 12. února 2019 od 17.30 (cca do 19 h.) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49. JNe

Z REDAKČNÍ POŠTY

Poděkování

S vděčností jsme četli v Českém bratru krásná slova plná útěchy, povzbuzení a vzpomínky na práci a život našeho drahého Bernarda Luis Martina. V tichosti,

v pokoře a s pomocí Boží v nich nacházíme sílu k překonání této kruté zkoušky. Děkuje všem kolegům farářům, bratrům a sestrám v českých a moravských

sborech, ve kterých Bernard působil; děkujeme za účast, lásku, přátelství, za respekt i pomoc.

Dovoluji si citovat: „Věřím – a raději si to nějak konkrétně nepředstavuji – že všechno dobré, krásné a utěšené, co nám bylo dopřáno prožít, je uloženo v paměti laskavého Otce nás všech a jednou se to promění v něco, co oko nevidalo, ucho neslychalo a na srdce lidské nevstoupilo.“ (M. R., Bernardův věrný přítel)

Jménem našich dětí a celé pozůstalé rodiny děkuji. Pokoj vám.

Vaše vděčná

Anička Martin

PODPORA NEZAOPATŘENÝCH DĚTÍ

Nadační fond vyzývá k pomoci

Správní rada nadačního fondu *Compartinitas* vyhlašuje sbírku na podporu rodiny Mosteckých. Fond už jedenáct let podobným způsobem pomáhá rodinám evangelických kazatelů, kteří se ocitli ve složité situaci. I tentokrát má podpora jasně vymezený účel: z nasbíraných prostředků chce financovat stavební spoření a případné náhlé nutné výdaje pěti dětem (9–19 let) nedávno zesnulého faráře Aleše Mosteckého.

Správcí fondu se obrací k veřejnosti s prosbou o jednorázový či pravidelný finanční příspěvek na konto 219146565/0300 (variabilní symbol neuvádějte). Za podporu všem dárcům předem děkujeme. Hof

OZNÁMENÍ

Nabídka bydlení v Krucemburku

Sbor ČCE v Krucemburku nabízí k pronájmu byt 2+1 v přízemí bytového domu. V obci je ZŠ, MŠ, ZUŠ, ordinace lékařů. Čisté, klidné prostředí Vysočiny.

Nabídka rekreačního ubytování

Chata „Muchomůrka“ – rekreační ubytování u Janských Lázní pro mládež, skupiny i rodiny – celoročně.

Informace u S. Hejzlara, 603578108,
e-mail: sammyhej@gmail.com.

Nabídka bydlení v Radiměři

Farní sbor ČCE ve Svitavách nabízí pronájem bytu ve sborovém domě v Radiměři. Byt sestává z kuchyně, obývacího pokoje a dvou menších pokojů, koupelny. Nachází se v patře sborového domu, v jehož přízemí je modlitebna a další sborové prostory. Nájemníkům je k dispozici též zahrada.

Nájem 2500 Kč/měsíc + náklady na energie. Úkolem nájemníků je úklid sborových prostor (bohoslužby jsou 2x do měsíce a o svátcích), v zimě též topení (kotel pro celou budovu na pevná paliva). Nabízíme živé sborové společenství, upřednostňujeme zájemce o aktivní účast na životě sboru.

Kontakt: 461105263; svitavy@evang-net.cz

Pozvánka k rekreaci – chatky na jihu

www.ChatkyNaJihu.cz – Třeboňsko – kolo, koupání, borůvky. Pro skupiny 70,

50, 20 osob i pro rodiny. Dovoz jídla nebo vlastní vaření. Rezervujte už teď: 604551305.

Nabídka ošetření stromů

Rizikové kácení stromů a ořez za pomoci horolezeckých technik. Tel: 725 281 406, www.lezecke-prace.cz

Vojtěch Páv

UPOUTÁVKA

Pane, ke komu bychom šli?

Při příležitosti kulatého životního jubilea profesora systematické teologie a studentského faráře Jana Štefana vyšel v nakladatelství Kalich soubor jeho kázání. Knížku uvádí citát německého teologa Karla Bartha: „Ježíš Kristus konečnou – ač to zní někdy neuvěřitelně, ale je to tak – zemřel i za teology a – aby jim to bylo zjeveno – vstal také pro ně z mrtvých, a je tedy i jejich nadějí.“

Ve světle tohoto citátu shromáždil autor kázání, která pronesl ve fakultní kapli jako studentský farář. Kaple je ve skutečnosti sklepní místnost dvě patra pod zemí, kterou si studenti sami vymalovali a vyzdobili a scházejí se v ní ve středu v poledne. Bohoslužby s večerí Páně jsou zde pravidelně, ale Janu Štefanovi záleží velice na tom, aby bylo patrné, že nejsou součástí školní výuky a účast není pro nikoho povinná.

Kázání z let 2012–2018, která jsou uspořádána podle církevního roku, byla psána pro konkrétního posluchače – studenta evangelické teologie. Předpokládají určitou znalost Bible a obeznámenost s teologickou tradicí. S užitkem je ale mohou číst i všichni ostatní, kterým je blízká Štefanova vzdělanost a preciznost, skloubená s originalitou myšlení a vytříbeným jazykem.

Útlá knížka téměř kapesního formátu je k dostání v Kalichu, Jungmannova 9, Praha.

Jan Štefan: Pane, ke komu bychom šli? 21 kázání.

Kalich, Praha 2018. 192 s.

MOJE CÍRKEV

*Ekumenická modlitba k 50. výročí protestu mladého evangelického studenta Jana Palacha
Praha 16. ledna 2019, foto: Jiří Hofman*

Církev stoletá

Předneseno na slavnostním shromáždění v Obecním domě 16. 12. 2018

Vážené sestry, vážení bratři, dámy a pánové, milí přátelé,

rád bych vás v tento slavnostní den, kdy si připomínáme sté výročí založení Českobratrské církve evangelické, pozdravil slovy apoštola Pavla z listu Filipským: „Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista.“ (F 1,6)

Stejně jako pro křesťany ve Filipech i pro nás dnes zajisté platí toto ujištění: církev není lidské dílo, není to výsledek lidské snahy. Její budoucnost nespočívá na úspěchu lidských strategií. České slovo církev stejně jako anglické slovo *church* a německé *Kirche*, je odvozeno od řeckého slova *Kyriaké*, to znamená Pánova. Kdykoli vyslovíme slovo církev, vlastně vyslovujeme zaslíbení, tedy osvobozující ujištění, že odpovědnost neleží na nás. Kdykoli vyslovíme slovo církev, vděčně vyznáváme spolu s Pavlem, že „ten, který v nás započal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“. Budoucnost církve, a proto i budoucnost Českobratrské církve evangelické není v lidských rukou.

Komenského Kšaft

Při pohledu na uplynulých sto let Českobratrské církve evangelické, tedy na prvních sto let této církve, máme zajisté mnoho důvodů k vděčnosti. A ovšem také k vážnému zamyšlení. Chtěl bych v tuto slavnostní chvíli společně s vámi otevřít jednu moudrou knihu. Knihu, která má v českých duchovních dějinách naprosto mimořádné místo, přestože její název vlastně nezní vesele, protože vyjadřuje jeden z nejdramatičtějších okamžiků těchto dějin. Mám na mysli, jak možná tušíte, *Kšaft umírající matky Jednoty bratrské* Jana Amose Komenského.

Proč právě tuto knihu? Proč právě dnes? Bylo to přesně před sto lety, v prosinci 1918, kdy prezident Masaryk zahájil svůj první veřejný projev citátem

z této knihy. Citátem, který vyjadřuje Komenského důvěru v Hospodina. Zvoláním, které mění truchlivou pohřební řeč v proroctví naděje.

Ano, když před sto lety Masaryk poprvé jako prezident promluvil k veřejnosti, zazněla jako první Komenského slova: „Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na naše hlavy uvedeného, vláda věcí tvých zpět se k tobě navrátí, ó, lide český!“

Jsou to slova, která vstoupila do dějin. Jejich mírnou obměnou vznikla píseň Modlitba pro Martu, která bývá nazývána druhou hymnou českého národa. Je to píseň, jejíž vyznání „teď když tvá ztracená vláda věcí tvých zpět se k tobě navrátí, lide, navrátí“ provázela českou společnost pohnutými událostmi srpna 1968 a listopadu 1989. A provází ji dodnes, jak bylo zřejmé i při letošních oslavách stého výročí vzniku samostatného Československa.

Rád bych ale spolu s vámi obrátil pozornost k vlastnímu obsahu Komenského Kšaftu, k obsahu, který je méně známý než ono závěrečné zvolání. Komenského úvaha se totiž k dnešní slavnostní příležitosti velmi dobře hodí. Kšaft je v podstatě bilance, rekapitulace a inventarizace darů, tedy pokladů, české církvi svěřených. Darů, které jsou zároveň zavazující odkaz, dědictví, které čeká na pokračovatele. Protože každý dar je zároveň úkol. *Jede Gabe ist eine Aufgabe*, jak se to pěkně rýmuje v němčině.

Ptejme se tedy jako kdysi Komenský: Které dary, svěřené Českobratrské církvi evangelické, smíme při pohledu na minulost a současnost této církve rozeznávat a s vděčností přijímat jako zavazující odkaz předků? Které poklady, darované Českobratrské církvi evangelické, osvědčené a rozhojňované v minulosti i současnosti, ukazují cestu k budoucnosti, protože jsou to zároveň úkoly, v jejichž plnění je třeba pokračovat? ►

Čtyři dary

Rád bych se s vaším dovořením zastavil u čtyř vzácných darů, které coby nečlen a přítel Českobratrské církve evangelické vnímám jako podstatné rysy této části Božího lidu:

Reformace

Na prvním místě musím zmínit dědictví české reformace, oné pozoruhodné, přelomové doby českých dějin, vymezené jmény Jana Husa a Jana Amose Komenského. To je rodinné stříbro českých evangeliků, zavazující odkaz předků, v opatrování a rozvíjení tohoto odkazu nepochybně spočívá úkol Českobratrské církve evangelické a její služba širší české i mezinárodní ekuméně.

A jistě nejde jen o pečlivé uchovávání či konzervování dědictví po předcích. Jde také o živou tradici svobody svědomí ve věcech víry, která dává současné Českobratrské církvi evangelické pozoruhodnou vnitřní pluralitu, která je stejně tak nesamozřejmá jako osvěžující pro nás, kteří pocházíme z jiných církevních prostředí. Pluralitu vzácnou a hodnou zachování, ať už jde o rozdíly v konfesním profilu reformovaném, či luterském, v teologickém směřování liberálnějším, či konzervativnějším, ve způsobu zbožnosti civilním, či pietistickým, v charakteristické tvářnosti sborů městských, či venkovských.

Slavné dědictví české reformace možná představuje i určité úskalí. Ne vždy se v minulosti dařilo odolávat pocitu dějinné krivdy nebo sebevědomé výlučnosti. Ne vždy se dařilo vítězit nad pokušením historismu a únikového zaměření na minulost. Odkaz české reformace žije a vydává vzácné plody tehdy, když je tvořivě rozvíjen tváří v tvář současným a budoucím výzvám, nikoli pouze opatrován a deklarován jako symbolická opora kolektivní identity.

Práce s Biblií

Na druhém místě zmíním tradici odpovědné práce s Biblií, tedy kvalitní vykladačské práce s texty Písma od vynikající vědecké exegeze až po sbírky kázání a populární komentáře. I v této

oblasti je celá česká ekumena vděčný příjemce neobyčejně plodné evangelické biblistiky.

Samozřejmě i tento dar a svěřený poklad může mít svá úskalí. Zlí jazykové občas hovoří o jalovém

hmidopišském biblicismu, neplodném akademismu nebo o únikovém intelektualismu, odtrženém od života, ale to jsou zajisté jen zlí jazykové.

Angažovanost

Do třetice bych rád jako sympatizující nečlen Českobratrské církve evangelické zmínil tradici společenské angažovanosti, tedy nesamozřejmé otevřenosti, vnímavosti a citlivosti vůči společenskému, kulturnímu a politickému dění. Otevřenosti, která (alespoň v některých případech) proměňuje evangelické sbory v komunitní střediska, v životem pulzující křižovatky široké škály společenských, kulturních a jiných aktivit. Otevřenosti, která umožňuje v kritických okamžicích pozvednout hlas a nasvítit aktuální společenské dění perspektivou prorocké kritiky. A také přiložit ruku k dílu tváří v tvář konkrétním výzvám od komunální politiky až po naléhavé humanitární potřeby u nás i ve světě.

Ano, k Českobratrské církvi evangelické patří i tato tradice pozorného „čtení znamení doby“, vzpomeňme jen na prvorepublikovou Akademickou Ymku, na Novou orientaci, na Chartu 77 nebo na angažmá českých evangeliků v době uprchlické krize či na úžasnou práci Diakonie ČCE.

I tento dar může mít svá úskalí. I tady číhá pokušení, třeba pokušení krátkodechého únikového aktivismu, který jako by ztrácel zakotvení ve víře,

lásce a naději. Nebo úskalí profesionalizace pomoci bližnímu, která jako by časem pozbývala slanosti (L 14,34–35). Ne vždy se podařilo toto úskalí úspěšně obeplout. Přesto zůstává Českobratrská církev evangelická na tomto poli příkladem, hodným následování.

Bytí v menšině

A nakonec, začtvrté, bych rád zmínil skutečnost, která je vlastně spíš sociologický fakt než obdarováním shůry. Nicméně i tento fakt se může obrátit v požehnání. Českobratrská církev evangelická je církev menšinová. Skutečnost je to v jistém smyslu nedobrovolná, zato však neoddiskutovatelná. Má to své výhody, o tom není pochyb, zajisté je možné přijmout tuto situaci jako dar. A to nikoli danajský. Být menšina mimo jiné znamená svobodu od břemene bytí ve většině.

Koneckonců, někdejší hlava římskokatolické církve, Benedikt XVI., navrhuje evropské církvi dneška sebepojetí tvořivé menšiny. Sebepojetí, které může být Českobratrské církvi evangelické z dobrých důvodů ještě bližší než její mnohem početnější sestře, církvi římskokatolické. Má-li být církev Kristova světlo a světlo tohoto světa (Mt 5,13–16), role aktivní menšiny může být pro tento úkol nejpřirozenější a nejzdravější.

Menšinová existence v sobě ovšem může nést také nemalé úskalí zejména tam, kde přestává být sociologickým faktem a stává se mentalitou. Pak se může stát zapouzdřenou subkulturou, zvláštním sociálním prostředím, jehož příslušníci bývají v komunikaci s okolním světem neobratní. Občas vede menšinová mentalita ke zbytnělé, nepřilíhající plodné a někdy trýznivé sebereflexi, rozjitrňované vědomím nesamozřejmosti. A někdy vede menšinová mentalita naopak k jisté plachosti a zakřiknutosti; to když dojde na citlivou, ale klíčovou otázku, s čím se vlastně příslušná menšina obrací na většinovou společnost, co je její podstatné sdělení. Vnější pozorovatelé si pak někdy odnášejí dojem jisté rozpačitosti nebo mdlé neurčitosti.

Jistě, pohled na některé nepřilíhající podařené a nepřiměřené sebevědomé snahy oslovit českou společnost evangeliem bývá spíše odrazující, někdy

přímo odstrašující. Tím spíš je ale třeba hledat cestu ke srozumitelnému zvěstování evangelia slovy i skutky, protože to je úkol, ve kterém církev zůstává nezastupitelná a nenahraditelná.

Co tedy říci závěrem? Českobratrská církev evangelická dovršuje prvních sto let své existence. I do dalších let si jistě ponese své vzácné dary – jako církev, která rozvíjí odkaz české reformace, jako církev, která pěstuje požehnanou tradici odpovědné práce s Písmem, jako církev, která citlivě vnímá společenské dění a aktivně na ně odpovídá, a jako církev menšinová, tedy jako tvořivá menšina, která vnáší do české společnosti kvality Božího království – víru, lásku a naději, a tím plní svůj nejvlastnější úkol: být světlo a sůl tohoto světa.

Podaří se českým evangelíkům v této roli obstát? Ano, podaří. Pokud, jak říká moudrý bratr farář a teolog Jan Štefan v jednom ze svých článků, budou skutečně věřit Božím zaslíbením, pokud se přimknou k tomu, co je spojuje s katolíky, s pravoslavnými, s husity i s evangelikály. Ke křesťanství novozákonních svědectví a starocírkevních vyznání, k pevné důvěře v „toho, který v nás započal dobré dílo a dovede je až do dne Ježíše Krista“.

Bratři a sestry, dámy a pánové, děkuji vám za pozornost.

Pavel Hošek

(prof. Pavel Hošek, Ph.D. je vedoucí katedry religionistiky Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy; člen Církve bratrské)

foto: Eva Kořínková

Školy Evangelické akademie a jejich financování

Naše školy se každý rok více rozvíjejí a to je dobré!

Je to už rok, co nám na ministerstvu školství (MŠMT) schválili novou základní školu v Brně – Filipku a paní ředitelce s týmem spolupracovníků se podařilo splnit všechny nesnadné podmínky, které státní správa vyžaduje – vyjednat nájemní smlouvu ve vhodných prostorách a přestavět je pro první stupeň základní školy. Zároveň byla na podporu Filipky zahájena úspěšná mediální kampaň.

Podle posledních informací přímo z terénu má již nyní budoucí škola zájemce z řad rodičů prvňáčků i starších dětí, které by mohly do školy nastoupit 1. září letošního roku. Daří se i jednat s učiteli, kteří mají chuť alternativní církevní školu tvořit. To všechno by nebylo možné bez velkého nasazení manželů Konvalinkových i jejich přátel z farního sboru Husovice a dalších dobrovolníků, kteří pomáhají s jednáním na úradech místní samosprávy nebo při stavebních pracích. Pomohly i rady ostatních ředitelů našich škol. Synodní rada se rozhodla novou školu podpořit a schválila přidělení nemalých prostředků z diakonických a rozvojových projektů na základní provozní zajištění – rekonstrukci prostor, mzdové náklady ředitelky v přípravném období i nákup potřebného inventáře, bez nichž by se škola na zápis prvních dětí nemohla připravit. Jsme velmi vděční, že příprava nové – již sedmé školy pod hlavičkou Evangelické akademie se děje podle plánu!

Fond na podporu církevního školství pomáhá, kde je potřeba

Díky velké obětavosti členů sborů mohla synodní rada také rozdělit výnos sbírky, shromážděné ve fondu na podporu církevního školství. Pro školy tyto prostředky znamenají podporu projektů a programů, které nemohou zajistit z běžných zdrojů, pocházejících z tzv. normativů na žáka a studenta. Jsme rádi, že i nadále tak bude možné financovat osvědčené pravidelné smysluplné aktivity žáků a studentů.

A co konkrétně se díky tomuto fondu podařilo?

Členové sborů se mohou těšit na další hudební lahůdky studentů olomoucké Konzervatoře EA, které jsou plánovány i do vzdálenějších měst než v olomouckém regionu, ostatně v adventu se z krásné hudby a zpěvu mohli těšit i návštěvníci koncertů v Brně a v Praze. Náchodská střední odborná škola sociální a zdravotnická zkvalitní výuku díky novému vybavení laboratoře pro předměty fyziky, chemie a biologie. Děti z Bratrské školy budou

moci strávit krásné dny v táboře Jana Amose Komenského v Bělči nad Orlicí. A pražská i brněnská EA získaly prostředky na zaplacení exkurzí a stáží studentů a pedagogů v Německu; v Drážďanech, Postupimi a Stuttgartu, ve spřátelených střediscích německé Diakonie, budou poznávat, co nového se děje na poli sociálních služeb. Dlouholeté dobré vazby umožňují nejen zlepšit jazykovou vybavenost studentů, ale mohou je také motivovat ke kreativním podobám pomoci.

Prostředky získané z těchto darů jsou pro ředitele i pedagogy, kteří vůči neveřejnému, a tedy i církevnímu školství čelí nepříznivému až diskriminačnímu přístupu současné politické reprezentace, velké povzbuzení.

Helena Wernischová, koordinátorka škol
Evangelické akademie

Jak naplnit naše poslání ve světě, který se změnil

Misijní zaměření a prohlubování zbožnosti

Minulé září jsem byl přizván k práci ve strategické komisi – poradním orgánu synodní rady. Když jsem se seznamoval s její dosavadní prací, byl jsem překvapen, kolik toho komise zvládla udělat: nejprve velmi jasně popsala výchozí situaci, pak rozdělila celou problematiku do 40 dílčích oblastí a pustila se do jejich podrobného zpracování. Na tomto základě pak na konci loňského roku provedla syntézu, ve které formulovala sedm hlavních témat, na která bychom se měli v příštích letech zaměřit.

Během práce v komisi mě začaly napadat otázky, které jsem si dříve nepokládal. Rád bych je v tomto článku s vámi sdílel.

Kde dnes stojíme?

Dovolím si vybrat několik výroků, kterými se komise snažila postihnout stávající situaci ČCE: mnoho živých sborů, poctivé duchovní hledačství, vysoká teologická úroveň, vnitřní demokracie. Ale také: pozvolný, avšak trvalý úbytek členstva, menšinová a defenzivní mentalita, uzavřenost a „nednešnost“, umdlévající spiritualita. Vedle toho ohromný zájem o spirituální život v české společnosti.

Z toho mi jasně vyvstala základní otázka – proč je ČCE po téměř 30 letech svobodného působení menší než za totality? A to navzdory touze spousty lidí najít skutečný smysl a cíl života. Proč tito lidé často volí různá obskurní řešení a věrouky, místo aby sáhli po tradičním křesťanství? Kde je jádro problému a co s tím můžeme dělat?

Odpověď i řešení vidím především ve dvou oblastech – v misijním zaměření a v prohlubování a rozšiřování naší zbožnosti. Obě také patří mezi sedm výše zmíněných hlavních témat.

Misijní zaměření

Slovo misie mám spojeno s představou dvou osob s trochu vystrašeným výrazem, které stojí na ulici a snaží se zastavit spěchající lidi a přesvědčit je, že se mají dát na pokání. Hrůza. Přitom je v Novém

zákoně málo úkolů, které by byly zdůrazňovány tolik jako právě předávání „dobré zprávy“. V ČCE jsem o misi zaslechl velmi zřídka. Moc se nám nedaří. Proč je to tak?

Hlavní příčina myslím tkví v tom, že zatímco okolní svět se překotně mění, my stojíme již deseti lety na svých tradicích – ve způsobu, jak přemýšlíme, jak o evangeliu mluvíme i jak se snažíme oslovit své okolí. Tím jsme přestali být srozumitelní. Protože to podvědomě cítíme, stahujeme se do sebe.

Mám před očima příklad apoštola Pavla: člověk vychovaný v dobré a živé židovské tradici a člen prvotní křesťanské církve, která si křesťanství bez židovské tradice neuměla představit. Když ale měl vyrazit mezi pohany, udělal odvážný krok – židovské zvyky prohlásil za nepovinné, jelikož nejsou nutná podmínka spasení. Myslím, že s podobnou odvahou se potřebujeme postavit i ke svým tradicím a zvykům a zvážit, které z nich (ač nám drahé) jsou možná na překážku přijetí evangelia pro dnešní pohanstvo.

Jak ale zjistit, co je na překážku, nebo naopak, jaké způsoby zvěstování budou fungovat? Naštěstí máme řadu sborů, které rostou – jejich zkušenosti určitě můžeme využít. Vedle toho potřebujeme pochopit potřeby a myšlení různých skupin lidí; jak žijí a jaké problémy mají. Na tomto základě bychom pak měli hledat cesty, jak se jim přiblížit (v jakých situacích a jakým způsobem) a jak vysvětlovat evangelium tak, aby se stalo přirozenou odpovědí na jejich životní otázky.

A konečně – řada (i velmi vzdělaných a otevřených) lidí má o církvích negativní mínění díky často jednostranným informacím, které slyší nebo čtou v médiích. Proto nemají chuť k jakémukoliv styku s církvemi. Tuto první překážku může pomoci snížit rozumně pojaté PR (*public relations*).

Prohlubování a rozšiřování zbožnosti

Evangelická zbožnost spočívá (kromě jiného) ►

na dvou cenných pilířích – na vysoké teologické úrovni farářů i laiků a na pevných sborových společenstvích. Důraz na vzdělání a kritické myšlení je konečnou přírodní důsledkem období, kdy protestantské církve vznikaly a kdy se rozvíjely – renesance, osvícenectví i pozitivismus. Pro růst víry jsou ale důležité i jiné formy zbožnosti, např. ty, které jsou zaměřeny na vnitřní duchovní život, tak jak je známe od prvních poustevníků, kontemplativních řádů nebo komunity v Taizé (i pro postmoderní nevěřící se zdá být bližší tiché rozjímání než složité rozumování). Nebo radostné prožívání víry v charismatických společenstvích. Systematické rozvíjení těchto i jiných forem zbožnosti, které v naší tradici nebyly příliš pěstovány, by mohlo pomoci oživit naši spiritualitu (viz též článek Petra Slámy v minulém čísle ČB).

Nebát se vykročit do neznáma

Oddělení církve od státu nám poskytuje cennou službu – plná odpovědnost za naši církev nás nutí

nejenom uvažovat, jak přežít ekonomicky, ale hlavně jak splnit své poslání ve světě, který se změnil. Věřím, že to hlavní v tomto smyslu je lepší propojení s okolím světem a rozvoj naší spirituality. Abychom v našem poslání se ctí obstáli, budeme potřebovat velkou dávku představivosti (abychom byli schopni přijít s nápady, které budou za hranicemi našich dnešních zvyků), odvahy (abychom je uskutečnili), pokory (abychom se neustále ptali, jestli naplňujeme Boží vůli, a ne naše velikášské představy) a tolerance (abychom v rámci naší církve s úctou přijímali různé tradice i myšlenkové proudy, včetně těch, které nám osobně nemusí být blízké). Tyto vlastnosti měli vesměs i naši reformační otcové a věřím, že toto je jejich opravdový odkaz, kterého bychom se měli chopit. Pokud se nepokusíme navzdory všem rizikům, překážkám a nejistotám lépe uvádět evangelium do tohoto světa, může se stát, že budeme jednoho dne čelit otázce hospodáře, jakže jsme s cennou hřivnou, nám svěřenou, naložili.

Petr Štulc, analytik, člen strategické komise

ÚSTŘEDNÍ CÍRKEVNÍ KANCELÁŘ

Úsek provozní a správy majetku

Stará se o „materiálno“ a zaměstnává nejvíce lidí

V dřívějších dobách jezdili faráři i členové církve vyřizovat věci „na synodní radu“ a často se s tímto označením setkáváme do dneška. Tento úřad se správně jmenuje ústřední církevní kancelář a dnes zaměstnává na čtyřicet lidí. Jak církev rostla během sta let své existence, tak také košatěl tento aparát, který slouží synodní radě k výkonu jejích rozhodnutí a jako servisní organizace slouží i celé církvi. Ústřední církevní kancelář sídlí v Husově domě v Praze, v Jungmannově ulici. Loni jsme mohli v Českém bratru číst v rámci seriálu článků ke stým narozeninám naší církve, jak se zde

usídlilo nakladatelství a knihupectví Kalich, jak zde získal prostory ústřední církevní archiv a našly zde domov další kanceláře. Po pádu totality se nebývale rozrostla práce s dětmi a mládeží, církev získala zpět rekreační střediska, pod svá křídla zařadila správu mezd a personálních složek všech farářů a sborů a další agendu.

Jak funguje ústřední církevní kancelář dnes, bychom vám rádi přiblížili v sérii rozhovorů s vedoucími jednotlivých úseků. Těch je šest. Dnes jsme vyzpovídali vedoucího provozního úseku Vladimíra Podroužka.

Úsek, jehož jsi vedoucím, se správně jmenuje úsek provozní a správy majetku. Kolik zaměstnává lidí?

Aktuálně se úsek provozní a správy majetku skládá z těchto oddělení: provozního, stavebního, informačních a komunikačních technologií, vrát-

vedoucí provozního úseku Vladimír Podroužek

nice a rekreačních středisek Běleč a Chotěboř. Celkem 19,5 pracovního úvazku. S tímto počtem je to největší úsek ústřední církevní kanceláře.

Staráme se o budovy Husova domu, kde sídlí synodní rada a pracují zaměstnanci kanceláře. Zajišťujeme veškerý její provoz. Nachází se zde také Church penzion, byty zaměstnanců a prostory ke komerčnímu pronájmu. Ve správě máme i další budovy – hotel Adler v Praze v Jirchářích, bytový dům v Dejvicích, kostel Martin ve zdi a další nemovitosti a byty, které jsou v majetku povšechného sboru.

Co si má člověk představit pod pojmem provoz ústřední církevní kanceláře?

Provoz kanceláře ústředí zahrnuje vlastně vše, co potřebují její zaměstnanci k výkonu své práce. Od zajištění a vybavení pracovního místa přes to, aby zde bylo teplo a uklizeno, až po jednotlivou tužku na pracovním stole. Aby fungovala výpočetní technika, telefony, kopírky, byl dostatek kancelářského papíru, každý den přišla a odešla pošta, jezdil výtah a služební vozidla. Aby nájemce nerušeně bydlel anebo mohl provozovat svou činnost.

Když se řekne provoz, první mě napadají auta. Kolik jich má církev k dispozici a kdo se o ně stará?

Co všechno se musí zajistit?

V současnosti máme v Praze tři automobily – dva referentské vozy pro využití církevní kanceláře a jedno vozidlo, které používá pro cesty synodní senior. O vozový park se stará velmi svědomitě Jindřich Lukeš. Zajišťuje plánované i mimořádné opravy. V jeho náplni je také bezpečně a včas dopravit synodního seniora na příslušné místo při jeho pracovních cestách.

K provozu kanceláře patří pošta, úklid, nutné drobné opravy. Také zajištění synodů nebo různých mimořádných celocírkevních akcí, třeba oslav. Kdo má toto na starost a co všechno to obnáší?

Starost o budovy ústředí v Husově domě má na provozním oddělení Martin Fryšček a údržbu zajišťuje Luboš Hartl. Práci dělají svědomitě a s patřičným nasazením, aby vše fungovalo a bylo připraveno. Zajišťují i mimořádné události, jako je synod nebo třeba nedávné výročí

V. Podroužek, R. Roubalová, M. Fryšček, M. Ducho, J. Lukeš

církve. Je třeba zorganizovat a uskutečnit převozy a přesuny všeho potřebného. A každodenní úklid všech prostor Husova domu zajišťuje Jaroslava Zedníková. ▶

Dům je plný počítačů, musí fungovat telefony, mobily, internet. Jak je zajištěna péče o hardware i software?

Zaměstnanec se bez funkční techniky neobejde, o to se stará Miloslav Ducho. U počítačů a mobilních telefonů hardware i software rychle stárne, jsou nutné aktualizace a neustálá údržba, spojená s obnovou těchto zařízení. Kromě toho Miloslav Ducho spravuje církevní mobilní síť

správce vozového parku Jindřich Lukeš

(CMS), která čítá nějakých čtyři a půl tisíce uživatelů. Díky ní si telefonují faráři, církevní pracovníci i jejich rodinní příslušníci za velmi výhodné ceny.

V průjezdu je nepřetržitá služba na vrátnici. Kolik se střídá vrátných a co je jejich povinností?

Mají dohled nad tím, kdo přichází a odchází z budovy. Je-li třeba, dovedou návštěvu k našim zaměstnancům. Dohlíží i nad elektronickým zabezpečovacím systémem a elektronickým požárním systémem. Organizují parkování ve dvorní části Husova domu, což bývá náročnější v době příprav představení v divadle Kalich. Službu konají dvacet čtyři hodin denně. Střídá se šest vrátných.

Povšechný sbor spravuje vzácný, historicky cenný kostel u Martina ve zdi. Co se tam všechno děje a kdo to má na starost?

Kostelnice je Marta Vršková, která se o kostel stará s pečlivostí a láskou. Konají se tam pravidelně bohoslužby, mimo to je možné uspořádat koncert, vernisáž, výstavu nebo si místo pronajmout ke svatebnímu obřadu. V průběhu týdne je kostel přístupný veřejnosti.

Co když je potřeba nějakých větších stavebních prací nebo oprav církevních objektů? Kdo to řeší?

Stavební a udržovací práce na nemovitostech povšechného sboru jsou v kompetenci Renaty Roubalové. Máme ve správě především budovy, které jsou prohlášeny za kulturní památky nebo jsou v památkové zóně. S tím bývá spojena složitější agenda při opravách, což se promítá někdy do délky realizace.

Velké bohatství, ale i starost jsou církevní střediska. Která to jsou a kdo se o ně stará?

Církevní střediska pod správou ústřední církevní kanceláře jsou dvě. První je tábor Jana Amose Komenského v Bělči nad Orlicí, který provozujeme celoročně. Nový správce Václav Španihel se o středisko stará od loňského roku a práce se zhostil s patřičnou chutí a radostí.

kancelář provozního úseku, vlevo Luboš Hartl

Druhé středisko je Chotěboř, provozované převážně v letních měsících, jeho správce je Petr Černý. Další zajímavý objekt, o který se staráme, je domek „Na sboru“ v Kunvaldu, kde jako

správcová působí Marie Kalousová. V různých formách ekonomických pronájmů jsou i další rekreační střediska, jako je Horský domov v Herlíkovicích v pronájmu Benjamína Klineckého nebo Sola fide v Janských Lázních v pronájmu Kateřiny Cejnarové.

Jak bys shrnul dojmy vedoucího provozního úseku?

Vážím si toho, že zde mohu pracovat a řešit každodenní výzvy, které tato práce přináší. Velký dík patří kolegům celého úseku, práce nejen s nimi mě těší a je velmi rozmanitá. *ptala se Daniela Ženatá*

PŘÁTELSTVÍM PROTI ROZDĚLOVÁNÍ

Jak se bourají hranice a staví mosty

Dětský Kirchentag v Marktrechwitz

Existují hesla, za nimiž jsou jen prázdná slova. Existují projekty, jejichž smysl zůstává jen na papíře. Díky Bohu za všechny projekty a slova, za nimiž je něco skutečného. Jeden takový je česko-německý dětský církevní den (*Kinderkirchentag*) v Marktrechwitz v Bavorsku, který se koná již od roku 2006. Ten letošní měl podtitul *Maruška a Jonas aneb Přátelství překonává hranice* a sešlo se na něm v první listopadovou neděli kolem 300 dětí, z toho asi 90 z Česka. Z české strany přijíždějí děti ze západočeských sborů, ale také děti z jiných církví i děti bez církevní příslušnosti.

Aula gymnázia v Marktrechwitz se plní. Některé děti si sedají na podložky na zem, jiné se začínají pohupovat v rytmu hudby znějící z pódia, další zatím nesměle postávají stranou. Postupně se všichni připojují ke zpěvu kapely SaitenStrom. Zpívá se střídavě německy i česky, podle toho, co právě vidíte na plátně. Jednoduchost sdělení i melodie je tady výhoda. Dnes se prostě soustředíme na to, že jsme tu společně, Češi i Němci, a že je nám spolu dobře.

Maruška a Jonas

Program celého dne je zářmován příběhem, inspirovaným běžným životem v této části pohraničí. Maminka z Chebu a její německý přítel chtějí začít společný život v Marktrechwitz. Jejich třináctileté děti, Maruška a Jonas, o sestěhování rodin nechťejí

ani slyšet. Obě dosud znepřátelené děti se pomocí stroje času dostanou do doby Ježíšovy. Jsou svědky Ježíšova setkání se Zacheem, uzdravení ochrnutého v Kafarnaum a nakonec společně s rodiči sledují příběh, jak Ježíš žehná dětem. Pohnutí Ježíšovou láskou k lidem, překovávají Jonas s Maruškou nechuť měnit své dosavadní postoje. Stanou se přáteli a souhlasí s plánováním nového společné-

ho domova. Příběhy z Ježíšovy doby výborně hraje skupinka německých dětí. České děti v publiku v tu chvíli mají sluchátka, do kterých dění na pódii simultánně tlumočí bratr farář Pavel Kučera z Aše, duše české části tohoto velkolepého projektu. Ostatní program je vždy dvojazyčný.

Příběh o Jonasovi a Marušce je střídán programem ve skupinkách. Z 19 skupinek je 15 ►

česko-německých. Ve skupinkách je asi 15 dětí a tři moderátoři, jeden z nich je Čech. Děti jsou většinou v rozmezí 5–12 let, některé jsou v doprovodu rodičů.

Ve skupinkách prožíváme vše znovu

Ve skupinách se děti seznamují, hravou formou se učí základní fráze a slovíčka v obou jazycích. Pomocí obrázků si zopakují tři biblické příběhy

2006 paní Libuše Kučerová, manželka ašského faráře, navštívila s pár dětmi Kinderkirchentag v Marktredwitz. Všechny další ročníky pak již byly připravovány společně, dvojazyčně. Za celou událostí je nejen spousta peněz, ale také obrovský kus práce, na které se podílí místní skupina pro práci s mládeží (*Evangelische Jugend*) spolu se sborem v Marktredwitz. Chod celého dne zajišťuje asi 120 dobrovolníků. Marně se snažím vzpomenout,

z pléna. V jedné části programu je také čas ozdobit si krásnou dřevěnou cedulku požehnáním, kterou si pak odváží do svých domovů. Po obědě se děti mohou vydovádet v tělocvičně.

Při bohoslužbách se příběh završí

Celý den uzavírají bohoslužby. Jakýmsi kouzlem, nebo spíš dobře promyšlenou dramaturgií se aula proměňuje v bohoslužebný prostor. Nechybí svíce, květiny a Bible. Jádrem bohoslužeb spočívá v rozuzlení příběhu Jonase a Marušky, tedy v usmíření nově vznikající rodiny. Po bohoslužbách se děti rozjíždějí domů. Kromě cedulky s požehnáním si možná odváží i pár nových slovíček a snad i hezký zážitek ze společně prožité neděle. Kéž by takový den byl jeden z kamínek v mozaice jejich života i jejich víry, která bude pestrá, plná porozumění a která bude odolná vůči xenofobii a stereotypům.

Jak to všechno vzniklo

Možná se ptáte, kde se takovýto německo-český dětský církevní den vzal a kdo za ním stojí. V roce

zda jsem zaznamenala nějaký zádrhel. Měla jsem růžové brýle, nebo šlo opravdu vše dle harmonogramu? Myslím, že se můžeme od našich sousedů inspirovat. Hlubokou promyšleností setkání i důrazem na detail.

Přátelství překonává hranice

Několikrát jsem jako zástupce ČCE od organizátorů slyšela, jak je pro ně podpora naší církve důležitá. Souvisí to i s nadějí na podporu finanční? Českých dobrovolníků, moderátorů skupinek, by se také mohlo sejít více, několik skupin muselo zůstat pouze německých. Spolupráce na takovém dni by přitom mohla být pro mládež výborná příležitost zakusit do detailů promyšlenou organizaci a stát se součástí mezinárodního, dobře fungujícího týmu. Nutná je znalost němčiny, ale postačí na středoškolské úrovni.

Odjíždím z Marktredwitz se spoustou inspirace: stroj času jako cesta k biblickým příběhům, skleničky, které si děti podepíší a celý den z nich pijou, tedy žádné jednorázové nádoby; cedulka

s požehnáním, která se nyní se jmény všech členů naší rodiny vyjímá v obývacím pokoji. Oslovila mě i idea příhraniční spolupráce. Sama jsem z pohraničí. Vzájemně se s našimi rakouskými sousedy

potřebujeme. V rovině ekonomické si o to řekne trh. Ale co se děje v rovině lidské? Převažuje lhostejnost, řekla bych. Není to škoda? **Daniela Bednaříková**

(redakčně kráceno) foto: Petr Chamrád

SBOR V DĚČÍNĚ

Naše nová zkušenost

Chvilé pro Jana, pro sebe, pro druhé

K Janu Palachovi a jeho mimořádnému činu jsme před nedávnem četli a slyšeli mnohé. Není naší snahou zde tato slova opakovat (i když jich nikdy není nazbyt) nebo se i pokoušet o další interpretaci onoho velkého, co snad ani nemůžeme nikdy zcela pochopit.

Týden před 16. lednem se objevila v e-mailu výzva spolku Milion chvilék pro demokracii, nabízející možnost připojení měst a obcí k pražské-

příprava důstojného programu. S tím opět pomohl „milionový“ spolek, a tak jedním z bodů byla četba poselství Palachova činu pro dnešní časy. Toto poselství i část pohřebního kázání Jakuba S. Trojana přečetl děčínský farář Tomáš Matějovský. Přítomní se mohli připojit k modlitbě sv. Františka z Assisi. Vše bylo proloženo dvěma písněmi ze zpěvníku *Svíta*: Bojujte, bojujte dál a Jednou budem dál.

Závěr večera v setmělém kostele patřil filmu *Ticho* – emocionálně silný zážitek jistě pro všechny zúčastněné. Konec. Ticho... smutné, hrozné, varující... rozezněl se kostelní zvon.

Sešlo se nás na šedesát. Před kostelem u fotografie jsme zapálili svíčku, položili květiny. Několik málo vzájemných slov a seznámení přítomných – ať se prý taková setkání konají dál a častěji.

Děkujeme všem, kteří si v Děčíně našli chvíli – pro Jana, pro sebe, pro druhé.

Pavel Randák, sbor Děčín

mu setkání. S mírnou hanbou, že nás samotné to nenapadlo, proběhla registrace obratem: Děčín, evangelický kostel v Teplické ulici – setkání k uctění památky a odkazu Jana Palacha, 16. ledna 2019, 18 hodin. Dodatečně podpořeno staršovstvem děčínského sboru – díky.

Týden do výročí byl ve znamení všelikých druhů pozvání – osobních, e-mailových, plakátových, rozhlasových, facebookových. A pochopitelně

Český evangelický sbor v Curychu

EMIGRANTSKÁ KOMUNITA PO 50 LETECH

50 let činnosti v Curychu oslavil minulý podzim tamní Husův sbor Čechů a Slováků. Po okupaci Československa v srpnu 1968 odešlo mnoho našich lidí na západ, z toho 12 až 18 000 právě do Švýcarska. Mezi nimi také krajané s křesťanským zázemím. Již několik dní po 21. srpnu se v Curychu konala první evangelická bohoslužba, kterou zorganizoval Přemysl Pitter (1895–1976).

farář Jiří Přeček u Husova kamene v Kostnici

24. listopadu 1968 se konalo první shromáždění v Lavaterhausu, církevním domu u reformovaného kostela St. Peter v Curychu. Husův sbor jako nadkonfesionální společenství Čechů a Slováků ve Švýcarsku, kteří se hlásí k odkazu české reformace, byl založen o něco později.

Již více než 50 let nám slouží důstojný historický sál, dáváný k dispozici evangelickou reformovanou církví k bohoslužbám a k duchovním, kulturním a společenským událostem. Věřící z Církve československé husitské, Českobratrské církve evangelické, Jednoty bratrské i svobodných evangelických církví, z Církve adventistů sedmého dne, ale i někteří katolíci zde našli duchovní vlast. Zpočátku se scházelo každou neděli večer

50 až 80 návštěvníků, počet se ovšem po 50 letech trvání sboru podstatně zmenšil. Mnozí odešli na věčnost a je to zázrak Boží, že podnes se někdy osm, někdy až 20 členů pravidelně schází. Dříve existovaly sborové skupiny i v Bernu, Basileji a jinde, které mezitím zanikly.

Spolu s dalšími českými a slovenskými spolky a s českou katolickou komunitou pořádáme slavnostní shromáždění při různých výročích a jubileích. Teprve nedávno se pořádalo několik setkání k 50. výročí pražského jara a jeho násilné-

shromáždění Husova sboru v Lavaterhausu v Curychu

ho ukončení a naší emigrace v srpnu 1968 nebo ke 100 letům založení Československé republiky. Teď právě jsme chystali pietní vzpomínku k 50. výročí úmrtí Jana Palacha 19. ledna 2019, při které za Českou republiku promluvil evangelický farář Jaromír Dus a husitský biskup Pavel Pechanec a také zástupci českého i slovenského velvyslanectví v Bernu. Jednou za rok, kolem 6. července už 50 let konáme také pouť do Kostnice, kde si u Husova kamene připomínáme život a smrt mistra Jana. Tak udržujeme a ožívujeme naše národní a duchovní kořeny.

Uvítáme kazatele

Mezi našimi faráři a kazateli, kteří již byli z pozemského života odvoláni, nám po léta sloužili slovem Božím bratři Přemysl Pitter, Jan Milíč Lochman, Štěpán Pavlinec a Josef Doubravský. Teprve nedávno jsme se rozloučili se sestrou farářkou Danielou Rajmonovou a bratrem farářem Bernardem Martinem, kteří také odešli na věčnost. Mezi námi působili také faráři Svatopluk Karásek a Jana Mikolášková, která i po návratu do Prahy při svých příležitostných návštěvách převezme kázání. Za tuto službu jsme ji velmi vděční, neboť naše kazatelská základna se mezitím zmenšila na faráře Jiřího Přečka, Josefa Beneše, Zbyňka Kindschi Garského a Jiřího Krále. S radostí mezi sebou vítáme návštěvy z republiky a zveme tímto faráře, kteří občas do Švýcarska zavítají a jsou ochotni mezi nás přijít,

aby posloužili i slovem Božím; rádi je uvítáme.

V posledních letech přijíždí mnoho mladších krajanů do Švýcarska za prací, na studie apod. Navázat širší kontakty s touto generací a najít mezi nimi ty, kteří mají o duchovní život zájem, není jednoduché. Proto budeme rádi, když v českých církvích budou lidé o existenci Husova sboru více vědět.

Se zdejšími církvemi a sbory udržujeme dobré vztahy, před měsícem jsme vykonali společné bohoslužby v kostele St. Peter a ještě v lednu budou bohoslužby v Grossmünsteru, největším curyšském chrámu. Zároveň ale zůstáváme spjati s našimi církvemi a sbory ve staré vlasti a těšíme se na všechny kontakty.

Naši webovou stránku najdete pod www.husuv-sbor.ch a psát je možno na jkral@bluewin.ch

Jiří Král, jednatel Husova sboru

CÍRKEV ZPÍVAJÍCÍ

Až doposud nás provází Pán

Refrénem může shromáždění odpovídat

V této písni o Boží dobrotivosti se mísí slova vděčnosti s prosbami, týkajícími se budoucnosti církve. Píseň je nahrána na CD s názvem „Když jsme u vod sedávali“, přiloženém v prosincovém čísle našeho časopisu z minulého roku. Zazněla v podání evangelického chóru a varhanního doprovodu Ester Moravetzové při oslavách naší církve v Obecním domě. Její nový nápěv umožňuje antifonální přednes refrénu, což znamená, že předzpívanou část může opakovat shromáždění. Jelikož shromáždění zpívá dvě zapamatovatelné fráze, není nutné píseň pro shromáždění tisknout. Píseň je nesena zpěvem sboru s doprovodem, shromáždění jen podtrhne hlavní výpověď, viz notová ukázka refrénu. Celá píseň, včetně klavírního doprovodu, je vytiště-

na v publikaci *Jubilate*, která vyšla v minulém roce v nakladatelství Kalich. Publikaci lze zakoupit buď v prodejně Kalicha, nebo ji objednat v e-shopu na církevním webu e-cirkev.cz.

Nový nápěv

Nejen svou dialogičností a rytmiizací ve svěžím 6/8 taktu, ale také celkovým koloritem, postaveným na principu lehkosti přirozené deklamace textu s melodií terasovitého půdorysu, připomíná píseň styl Jiřího Pavlici. K použití této hudební stylizace jsem se rozhodl poté, co jsem prozkoumal hierarchii slovních přízvuků. Chtěl jsem se vyhnout patosu a těžkopádnosti. Zaujaly mne úvodní verše z původní první sloky natolik, že jsem se rozhodl z nich udělat ►

Píseň o církvi má znít dynamicky a pravdivě, aby to byl věrohodný projev živého společenství. Původní nápěv Petera Sohrena z *Dodatku* není špatný, ale český text k němu jednoduše nepasuje. Hudební akcenty, dané délky not a tvar melodické linie nejenže nepodporují plynutí textu, ale deformují jeho krásu. Když se o přijetí písně do nového zpěvníku diskutovalo ve zpěvníkové komisi, jednomyslně jsme se shodli, že text je krásný, ale potřebuje jiný nápěv. S novým nápěvem, doufám, je výpověď této písně přesvědčivější.

Původní předloha písně je z r. 1699: *Bis hierher hat mich Gott gebracht*. Autorka textu je durynská šlechtična Ämilie Juliane von Schwarzburg-Rudolstadt (1637–1706), básnířka a teoložka. Dobové dokumenty ji dokonce označují za „církvní zemskou matku“, neboť se intenzivně věnovala duchovní péči a pokoušela se o rozšíření praxe každodenní zbožnosti v různých vrstvách lidu. Každý den mívala pobožnost ráno, v poledne i večer. Byť byla luteránka, snažila se naplňovat benediktinské heslo *ora et labora* (modli se a pracuj). Psaní básní jí sloužilo jako kontemplativní cvičení. Své dojmy, zážitky a zkušenosti ve víře cizelovala do písňových veršů pro soukromé užívání. Píseň vnímala jako prostor duchovní zkušenosti setkání s Ježíšem. Dokonce si sama vytvořila modlitební knížku pro každý den. Celkem napsala kolem 600 textů, nejčastěji na téma smrti a umírání, ale také k různým životním situacím.

Český předklad původního textu vytvořila Slávie Radechovská (1917–2010), velká osobnost naší církve, absolventka oboru češtiny a němčiny Filosofické fakulty Univerzity Karlovy. Působila ve starozákonní komisi pro ekumenický

Až doposud nás provází Pán

text: Slavie Radebořská, hudba: Ladislav Marušík 17. 1. 2014 / 8. 1. 2018

Sólo Sbor

Refrén: Až do-po-sud nás pro-vá-zí Pán velkou mi-lo-stí svou, až do-po-sud nás pro-vá-zí Pán

7 G D⁴ D Sólo C⁵ G D G

vel-kou mi-lo-s-tí svou, až do-po-sud k nám pří-chá-zí vždy s lás-kou do-bro-ti - vou,

Sbor C⁵ D G

13 až do-po-sud k nám pří-chá-zí vždy s lás-kou do-bro-ti - vou.

překlad, podílela se na vydání komentářů ke starozákonním knihám a také na přípravě Evangelického zpěvníku, v němž mnoho textů písni

Slávie Radechovská

revidovala i napsala. V době, kdy působila na gymnáziu v Teplicích, spolupracovala s farářem a seniorem Zdeňkem Somolíkem, předsedou hymnologického odboru při synodní radě. Zdeňk Škrabal o ní píše, že poezie byla její tajná láska: „Báseň nebrala jako únik ze světa a útěk před odpovědností za svůj vlastní život, ale jako upřímné vyznání lidské duše, která se chce sytit krásou a láskou a chce vidět člověka, přírodu a svět jako předmět Boží péče a hmatatelný projev Stvořitelova zájmu.“

Je třeba dodat, že český text písně „Až doposud nás provází Pán“ se v druhé a třetí sloce výrazně odklání od původní barokní předlohy. Předmětem

již není pietistická osobní zbožnost, ale téma společenství církve, které je neobyčejným způsobem pojednáno básnický, a přitom se nevyhýbá kritickým tónům. Vědomí, že Bůh provází člověka i celou církev „velkou milostí svou“ a také že „přichází vždy láskou dobrotivou“, je silný elixír života, který věřícího člověka nese a drží v každém čase. Je třeba si u této písně uvědomit, že ji napsala žena,

slavnostní provedení písně při 100. výročí církve v Obecním domě v Praze, diriguje Martina Matušková

jež byla kvůli náboženskému přesvědčení komunistickou vrchností společensky diskriminována, avšak v nepříznivé politické atmosféře neztrácela orientaci, čerpala sílu v živém obecnství a každý den žila z naděje Ježíše Krista. Také v tom může pro nás Slávie Radechovská být inspirující učitelka víry.

Ladislav Moravetz

OHLÉDNUTÍ A PLÁNY PRO LETOŠNÍ ROK

Horský domov a Přátelé Herlíkovic

Získají Herlíkovice brzy novou provozuschopnou budovu?

Na podzim (v ČB 11/2018) si čtenáři Českého bratra mohli přečíst rozhovor s Benjamine Klineckým, který spolu se svojí ženou Olgou má již druhý rok v pronájmu rekreační středisko Horský domov. Za jejich působení se

mnohé ve středisku změnilo k lepšímu a zájem hostů o pobyt je nebývale velký, některé týdny v roce by dokonce využili více lůžek, než může středisko nabídnout. Součástí areálu je ještě jedna budova, tzv. Kunzárna, která byla bo- ►

hužel před téměř třiceti lety uzavřena a chátrala.

Od roku 2010 tuto roubenou chalupu s prvky tradiční krkonošské architektury opravuje

Kunzárna

spolek SEM (Spolek evangelické mládeže) Přátelé Herlíkovic. Spolek by rád chalupu zprovoznil do dvou až tří let jako jednoduchou stylovou horskou ubytovnu s malou expozicí o české i německé historii zdejší obce. Celkové investice na obnovu objektu ve variantě rekreační chalupy, doplňující služby ostatních budov Horského domova, jsou ve výši cca 1,5 – 2 mil. Kč. Spolek tedy vítá každou pomoc při obnově a dárcům nabídne přednost při užívání této horské chaty. Objekt by se v letošním roce mohl stát kulturní památkou, zvýšily by se tak šance na získání dotace na jeho obnovu.

Světlo v Sudetech aneb rozsvítíme temnou chaloupku

Spolek Přátelé Herlíkovic pořádá v Horském domově pravidelně brigády a česko-německé *workapms* ve spolupráci s ASF-Servitus (německá organizace vysílající již 60 let dobrovolníky do zemí, které byly obsazeny nebo bojovaly s hitlerovským Německem). V loňském roce jsme společně vyrobili animovaný film s názvem *Světlo v Sudetech – o životě v pohraničí včera, dnes a zítra*. Byla to legrace, ale i dřina, pro jednu vteřinu filmu

je třeba nafotit 24 snímků. Film je asi 15 minut dlouhý a je dostupný na „youtube“. Naši režiséři, scenáristé a výtvarníci pracovali i s motivem světla a ve filmu se jim podařilo opuštěnou pohraniční chaloupku „rozsvítit“. O to jsme se snažili v reálu i během srpnové brigády, kdy jsme na Kunzárně začali připravovat nové elektrorozvody. Rádi bychom chalupu v roce 2019 nově rozsvítili a s instalací nových elektrorozvodů začneme hned na jaře. Uvítáme proto brigádníky, kteří elektríně dobře rozumí.

Duchovní program letní brigády (která nebyla jen pro mládež) vedl farář evangelické církve Leonardo Teca původem z africké Angoly. Někteří z brigádníků připravovali dřevo pro Horský domov a postavili zánovní domeček pro jeho uskladnění na zimu.

Rok 2019 – zásadní opravy roubení

Koncem dubna nebo v květnu by se opět měla konat v Herlíkovicích jarní brigáda (termín ještě upřesníme – sledujte naše webové stránky <http://pratele-herlikovic.evangelnet.cz/>). Pohled na rozkvetlé stromy a ještě zasněžené hřebeny hor si nenechte ujít!

Celý červenec pak budeme s pomocí tesaře vyměňovat na Kunzárně spodní trámy. Je to

klíčová etapa opravy objektu v hodnotě přes 100 000 Kč, na kterou mohou v dalších dvou až třech letech navázat všechny další práce, aby re-

pokračující opravy

konstrukce objektu mohla být dokončena. Rádi bychom ještě letos zahájili i stavbu komína, aby bylo možné znovu po letech zatopit.

Překonávání dělicích hranic a *workcamp* zapomenutých řemesel

Znovu zveme na letní česko-německý pobyt s dobrovolníky z ASF Servitus, který se bude konat poslední týden v červnu. Tentokrát jej chceme pojmut jako řemeslný *workcamp* tradičních, ale často zapomenutých řemesel, jejichž znalost opadla i kvůli proměnám obyvatelstva v pohraničí. Seminární část pobytu bude zaměřena dle tématu roku Česko-německého fondu budoucnosti, nazvaného Překonávání dělicích hranic ve společnosti. Hranice často již neprobíhají mezi Čechy a Němci, ale napříč oběma společnostmi a v různých oblastech. V rámci semináře se chceme spolu se zajímavými hosty zabývat příčinami této polarizace a hledat cesty k jejich překonávání.

Pobyt bude o víkendu jako vždy zakončen výletem do hor a česko-německými bohosluž-

bami k výročí kostela (v neděli 30. 6.). Letos si připomeneme 115 let od jeho dokončení. Opět plánujeme i koncert nebo divadlo. Zatím máme málo českých účastníků, zato mladých Němců z ASF Servitus je už 14. Tito dobrovolníci žijí celý rok v České republice a diskuse o jejich pobytu v naší zemi je vždy zajímavá, proto vás zveme k účasti.

Publikace o Herlíkovicích? Zatím jen virtuální

Na závěr ještě poznámka: Spolek plánuje vydání publikace o historii Herlíkovic a střediska Horský domov (podobná vyšla již o Chotěboři nebo Bělči). Na to nám v současnosti chybí síly (uvítáme pomoc!). Zatím můžete sledovat její virtuální podobu, kde je popsána jak německá historie této pohraniční lokality, tak poválečné úsilí církve o její oživení, na našich webových stránkách <http://pratele-herlikovic.evangelnet.cz>.

Partneři a spolupracovníci

Náš důležitý partner je již zmiňovaný ASF Servitus a spolek německých rodáků (krajanský spolek z okresu Vrchlabí – *Heimatkreis Hohe-nelbe*). Německé krajany jsme v září loňského roku navštívili při jejich pravidelném setkání. Tentokrát se schůzka konala v Lutherově městě Wittenbergu. Krajanský spolek podpořil i vznik našeho filmu a podporuje i další aktivity našeho spolku.

Spolupracujeme také s oddělením mládeže ČCE, evangelickým sborem ve Vrchlabí, jehož jsou Herlíkovice kazatelskou stanicí, a samozřejmě s nájemci Horského domova Olgou a Benjaminem Klineckými. Za podporu projektů děkujeme i Česko-německému fondu budoucnosti a Grantovému fondu ČCE i synodní radě, od které máme objekt Kunzárný v zápůjčce. Děkujeme i radě dárců za všechny příspěvky na náš transparentní účet: 2700264997/2010. Členství ve spolku je otevřeno pro každého bez rozdílu věku, vyznání či barvy pleti.

*Jan Kirschner, předseda
spolku Přátelé Herlíkovic*

Aleš Mostecký

Milí přátelé,
chtěla bych všem upřímně poděkovat za podporu a účast s naší rodinou v posledních týdnech, měsících, rocích během Alešovy choroby, kterou jsme sice neměli rádi, ale naučili jsme se s ní žít i díky vám.

Mnozí z vás se mohli zúčastnit posledního rozloučení s Alešem 29. prosince 2018 v evangelickém kostele ve Dvoře Králové nad Labem, mnozí z vás nás podpořili velkorysým finančním darem, mnozí z vás pomáhali s přípravou pohřbu, mnozí z vás mě a děti podírali myšlenkou, modlitbou, slovem. Nejde vypsat v jednom odstavci, co znamená společenství, láska a podpora přátel. Velmi si toho vážím a opravdu chci všem ze srdce poděkovat svědomím, že stejně to zprostředkovává někdo nad námi (teď nemyslím Aleše).

S dovolením připojuji osobní vzpomínku faráře Jana Keřkovského – kolegy a Alešova kamaráda. Měla zaznít při pohřbu, ale Aleš vzpomínky nechtěl. Teď se to hodí, rozhodla jsem to já a já si to s Alešem, až přijde čas, vyřídím sama.

S úctou vaše

Alena Mostecká s dětmi

Poznámka k rozloučení s Alešem Mosteckým

Že se švarný jinoch, církví příliš nepoznamenaný, někde setká s evangeliem, chce se s ním seznámit blíž a vypráví se kvůli tomu na faru, to se stává (v tomto případě to bylo na evangelickou faru v Kostelci nad Labem). Že ho přivítá farářka o generaci starší, než je on, a je ochotna s ním vést rozhovory, i to se stává. Že z té farářky po nějakém čase udělá dotyčný svou tchyni, to už úplně běžné není, ale tady to tak bylo. Tahle zápleтка vyústila do sedmičlenné rodiny: Aleš, jeho skvělá žena Alena, čtyři fajn synové a jedna fajn dcera.

Žádná zápleтка není v životě o samotě, vždycky jich jede víc najednou a Aleš mimo jiné pokračo-

val i v tom pátrání, k němuž ho přivedlo setkání s evangeliem. Bral to důkladně, i na teologickou fakultu šel studovat. Člověk empatický a trochu dobrodružné povahy ke konci studia, narychlo ordinován jako jáhen, vyrazil na Ukrajinu, do Bohemky a Veselýnivky, kde s Alenou během téměř roku udělali pořádný kus práce.

Po návratu nastoupil na vikariát do Miroslavi, což je sbor, kde se farář (vikář) pracovně rozhodně nenudí. Aleš, někdy unavený, neúnavně pracoval (to mu zůstalo i na dalších místech). Po roce přišel farářovat do Horáckého seniorátu. Scházeli jsme se s pár kolegy nad zajímavými texty (teologický odbor se to zprvu jmenovalo a později, poněkud případněji, teologický dýchánek). Aleš se během praxe sžíval s církevními tradicemi a zvyklostmi a snažil se jim přijít na kloub – někdy možná do větší hloubky než někteří z nás, kdo jsme v nich vyrůstali a byli bychom se spokojili s jejich povrchovou úpravou. Nezahanboval nás tím: jak jsem ho znal a co pamatuju, zahanbovat nikdy nepatřilo k popisu jeho práce. Debaty to bývaly někdy urputné, ale vždycky tolerantní a vedené s humorem – i to k němu patřilo.

Léta ve sboru v Třebíči a Myslibořicích pak patřila myslím k jeho docela šťastnému období.

Při spoustě práce samozřejmě narážel na všelijaké vztahové a jiné uzly, jak to ve sborech bývá. Některé se podařilo rozplést, jiné ne, a tak se je rozhodl rozetnout. Po devíti letech přešli Mostečtí do Dvora Králové, což byla další šťastná životní etapa – jenže to už se hlásila nemoc, která Alešovi ubírala energii a elán. Ale nezastavila ho. V době první biologické léčby u snídane na farářském kurzu pracně polykal tobolku za tři a půl tisíce korun a komentoval to: „Tak snídani v téhle ceně si, pánové, nikdo z vás nedovolíte!“ Zprávy, jak na tom zdravotně je, rozesílal ze své prorocké adresy amos.tecky, aby bylo jasno a nemuselo se nic šířit šepem.

Počítal s tím, že nemoc nedá pokoj a chystal se na konec. Připravil rámcový scénář pohřebních bohoslužeb (a chtěl, aby kázání bylo kázání a ne nějaké řeči o něm). Už někdy před sedmi lety projevil přání, aby jeho pohřeb byl trochu sranda. To tak úplně nejde, ovšem může být nadějný, protože Boží naděje nás provází, ať žijeme, či umíráme. A taky plný vděčnosti pohřeb být může: že jsme se s Alešem a s jeho milými mohli potkávat. Díky.

Jan Keřkovský

Dokonav v krátku, vyplnil časy dlouhé. Líbila se zajisté Pánu duše jeho (Mdr 4,13–14)

Aleš Mostecký přišel do sboru ve Dvoře Králové nad Labem v červenci 2010. Krátce po instalaci mu byla diagnostikována rakovina. Tato nemoc nic nezměnila na jeho nasazení, se kterým se pustil do sborové práce. Byl pečlivý exegeta, těšili jsme se na jeho kázání, hluboká, ale srozumitelná, burcující, s nápadem a vtípem. Pečlivě se připravoval na biblické hodiny, na setkání střední generace nebo výuku náboženství. Připravoval programy na rodinné vody, sborové výlety, opékání nebo posezení na faře pod ořechem, sborové „silvestry“ před začátkem adventu. Psal a s dětmi a mládeží nacvičoval originální, aktuální vánoční hry. Hrál výborně na kytaru a krásně zpíval, než ho rakovina připravila o hlas.

Byl tu pro všechny, od dětí až po nejstarší a pro všechny měl pochopení. Vzpomínám na SMS, které dostávala mládež před každým setkáním, aby nezapomněli. Ještě teď se potím při vzpomínce na zkoušku konfirmandů, kterou zorganizoval jako vědomostní soutěž mezi mladými a staršovstvem. Všechny generace ho oslovovaly Aleši, všichni cítili, že je nejen farář, kazatel, ale také přítel.

Byl pro nás příklad života ve víře v praxi. Vidím ho před sebou, jak v batohu na zádech

hromadnou dopravou přiváží zásoby do farního fairtradového obchůdku. Po celý rok se věnoval dětem – byl také předseda seniorátního odboru pro děti a rodinu. A nejen to. Vedl oddíl skautů a během své dovolené na zotavenou pořádal skautský tábor. Nikdo mu nebyl lhostejný. Na faře organizoval promítání filmů pro veřejnost z festivalu Jeden svět. Byl inspirací pro kandidáty místní politiky. Zajímal se o veřejný život a poukazoval na oblasti, se kterými je potřeba pohnout.

Je těžké najít člověka, který toho dělá tolik, a přitom důkladně a pečlivě. Za osm let jeho působení v našem sboru jsme dostali víc, než jsme mohli očekávat. Svoji nemoc nesl tak tiše a statečně, že jsme zapomínali, jak je vážná. Jsme vděční za ta léta, kdy jsme s Alešem mohli žít. Bohu díky! Aleš Mostecký zemřel 18. prosince 2018.

*za staršovstvo sboru Hana Pojezdná
foto Vít Cimbura a rodinný archiv*

Z Boratína do Přelouče

Milan Balabán (3. 9. 1929 – 4. 1. 2019)

Cesta Milana Balabána od kolébky ke hrobu byla cesta klikatice – počínající se v obci, kam byl jeho otec farář evangelickou církví zavanut, aby působil mezi evangelickými Volyňáky (1927–1937). Cośi ex-centrického jako by mu tak sudičky přisoudily, ještě než poprvé zamrkal. Oficiální struktury nejrůznějšího druhu mu nebyly srdeční záležitostí; a proč taky, když nadbytek radosti způsobuje už kvetení vinného kmene... proti všemu a všem – takový zas ale nebyl, to by se jinak neúčastnil ekumenického překládání Starého zákona. Ale vedl si svou a také si vysloužil odnětí státního souhlasu, onu podivnou poctu (1974).

Hned několikerym způsobem se mu plnila touha po hloubkách a jako by si po svém přetvářel své pietistické rodinné kořeny. Playba hlubinami hebrejského myšlení v tichu pracovního koutku žádala jinou námahu, jinak voněla a slibovala jiné cíle než prodirání temnotami pražských kanálů v létech chartistických. Přece jen však temnoty režimní byly krutější, byly to protrpěné temnoty ducha i údery železné pěsti. Dostaly odpověď ve zvláštním a riskantním podnikání. V podobě „hospodských univerzit“ při rozhovorech s dalšími manuálními pracanty anebo v podobě starozákonního semináře, který tento jeho duchovní otec považoval za „spermobanku“ vzdělanosti.

Politický zvrat v roce 1989 přinesl i obrat profesní: namísto sestupování do podzemí vystupování do pater fakultních – filosofických i teologických. Na obou fakultách se roku 1990 Milan Balabán coby religionista usídlil. Z časů minulých měl ke knižnímu vydávání i k vyučování nastrádáno mnohé, a tak se nyní osměloval k promluvám zpoza katedry. A v nich jeho jazykové zkoumatelství přecházelo v poezii – v hledání poezie v Bibli, ale právě tak i v poetické čtení Bible. Ano, poetická věda, nacházející jinak neviděné, ve své rozkošatěné hravosti protivná milovníkům suchopárů.

Po přestěhování evangelické fakulty do Černé ulice se studenti naučili Milana Balabána hojně navštěvovat. Stal se také vedoucím ještě nepříliš dávno sotva myslitelné katedry religionistiky (1996–2006) a zosobněním hrdé svébytnosti. Ačkoli dokázal s přehledem hovořit o pradávných Germánech, srdce mu tlouklo hebrejsky, když jímál posluchače do potrétování biblických žen anebo provázel labyrintem hebrejské víry a hebrejského člověkosloví. Vždyť hebrejšтина má nejen jazykové parametry, ale také zní a voní! A už ona volá člověka k budoucnosti.

Musím se přiznat, že je ukrutně zvláštní psát takto o někom a pro někoho, komu jako svému mnoholetému akademickému kmetrovi nesmírně vděčíte. S posmutnělou radostí z toho, co všechno všelijakého dobrého bylo kolem Milana Balabána vidět – vnímavost tváří v tvář a bez velkých gest, prostá, nevšak naivní vlídnost anebo mile potměšilý vtípek s plachou noblesou znalce. Aleccos dalšího...

Na přeloučském pohřebním shromáždění nás potěšil nejen plný dům Páně, nýbrž i velmi citlivý portrét zemřelého z úst Jiřího Schneidera. Hlavní obřadník Dalibor Antalík ve své homilii spojil Balabánovu cestu s cestou Henocha, jedné z mnoha biblistou oblíbených postav. Jak ale chodil Milan Balabán s Bohem (my třeba víme, že zvidavě a svoidně, ale...), to stejně nejlíp ví Bůh.

Jiří Hoblík

DĚTI DARUJÍ DĚTEM

Jak dopadla Krabice od bot 2018

Sbírka vánočních dáreků pro děti z chudých rodin se neustále rozrůstá

Dárky v „krabicích od bot“ udělaly o loňských Vánocích radost 38 tisícům dětí, a to jak v Česku, tak i na Slovensku. Před Vánocemi se dárky shromažďovaly na 87 sběrných místech po celé republice (jedno sběrné místo vybralo v průměru 473 dáreků). Nejvzdálenější místo, kam dárky doputovaly, byly Roškovce na východním Slovensku. Pro děti a maminky z azylových domů Diakonie se podařilo získat téměř 600 tisíc korun díky tzv. „Krabici on line“. Zájem veřejnosti o sbírku roste, počet vybraných dáreků se od roku 2016 zčtyřnásobil.

Sběrná místa

Kromě 87 oficiálních sběrných míst se letos sbíralo neoficiálně ve školách, školkách i firmách. To ovšem vyžaduje zvýšenou míru koordinace, proto se loni poprvé ustavil osmičlenný tým, který poskytoval 16 hodin denně podporu dárčům na Facebooku, pomocí e-mailu a telefonu. Dárčům dala Diakonie na svých webových stránkách k dispozici i mapu sběrných míst s informacemi, kolik které sběrné místo dáreků přijímá, jaký je jejich doporučený obsah a jaká je otevírací doba. ▶

Centrální sběrné místo tvořil pražský farní sbor ČCE v Nuslích, kde se shromáždilo asi 6 500 krabic. Stríděním dárců pomáhala také mládež Pražského

seniorátu. Jako sběrná místa se po celé republice angažovala dvacítká sborů ČCE. Za jejich ochotu a pomoc jim Diakonie velmi děkuje!

Kam krabice doputovaly

Dárky se rozdávaly dětem v azylových domech, krizových centrech, nízkoprahových klubech, komunitních centrech, speciálních školách, na ubytovnách i přímo konkrétním rodinám prostřednictvím terénních sociálních pracovníků.

Podpořily se i pěstounské rodiny či matky samoživitelky. Celkem se prostřednictvím Krabice od bot podařilo podpořit více než 400 různých organizací a stovky rodin.

2 200 dárců putovalo též na Slovensko do institucí Evanjelická diakonie, Človek v ohrození, Armáda spásy a jiných, které tam pracují v sociálně vyloučených lokalitách.

A pro představu, jak celou záležitost konkrétní lidé prožívali, nabízíme dvě svědectví:

„Letos jsme byli díky celorepublikové facebookové kampani dárky doslova zavaleni, lidé je vozili z dalekých míst a ve velkých objemech (zvláště školy, školky či obce),“ hlásili ze sběrného místa v Kynšperku (farní sbor ČCE v Sokolově). „V jednu chvíli jsme propadali beznadějí, co s takovou lavinou budeme dělat! Ale neměli jsme to srdce další a další dárce odmítat, a zklamat tak jejich radost z dobrého skutku. Nakonec se však všechny dárky podařilo udat, našli jsme nová odběrná místa a to bylo úžasné zadostiučinění!“

Radost vládla i mezi obdarovanými: „Děkujeme moc. Syn, budou mu tři roky, chtěl malé autíčko. Ježíšek mu je v krabici od bot přinesl,“ vzpomíná na Vánoce maminka z Ostravska. „Dostal i pastelky a omalovánky. Tak každý den kreslíme.“

Zdeňka Sobotová

UPRCHLÍCI

Návrat domů? Zatím v nedohlednu

Diakonie pomáhá v Libanonu. Uprchlíkům i místním

Aimarovi je čtyřicet dva let. Se svou ženou a s dětmi žil nedaleko syrského Homsu. Když se jednoho dne probudil a neviděl nic jiného než kouř z nedalekého bombového útoku, na nic nečekal. Naložil rodinu na motorku a postupně všechny odvezl pryč. Strastiplná cesta přes hory trvala týden, nakonec všichni skočili v libanonském městečku v údolí nedaleko syrských hranic. Spolu s dalšími uprchlíky tady už

dlouhých pět let žijí ve velmi provizorních obydlích. Rodinu trápí chudoba – Aimar kvůli svému zranění nemůže pracovat a nájmy i elektřina jsou drahé. Návrat domů? Zatím v nedohlednu.

V Libanonu uslyšíte řadu podobných příběhů. Před nepřehlednou válkou v Sýrii utekly miliony lidí a značná část z nich našla přechodné útočiště právě v sousedním Libanonu (viz Box). Malá a ekonomicky slabá země na pobřeží

Středozemního moře je po příchodu více než milionu syrských uprchlíků v komplikované situaci. Lidem utíkajícím před válkou tu schází základní prostředky k životu, včetně potravin či hygienických potřeb.

Je tu však také viditelná stopa české pomoci: rodiny jako ta Aimarova už nějakou dobu dostávají od Diakonie (za podpory Ministerstva zahraničních věcí ČR) vouchery pro nákup potravin, sušené mléko a pleny pro děti. Ze

V Libanonu žije téměř 6 milionů lidí, z toho více než milion syrských a cca 300 tisíc palestinských uprchlíků.

1 milion Libanonců je ohrožen chudobou.

1,4 milionu libanonských, syrských a palestinských dětí do 18 let žije v naprosto neuspokojivých podmínkách.

V Libanonu neexistují uprchlické tábory pro lidi ze Sýrie, ti žijí rozptýleni v cca 1700 oblastech po celé zemi.

Téměř v polovině těchto rodin někdo trpí chronickým onemocněním.

Polovina z nejchudších dětí nemůže chodit do školy.

93 % syrských uprchlických rodin trpí nedostatkem potravin.

speciálního fondu pak mohou rodiny čerpat finanční podporu například na nákup nejnút-

nějšího vybavení na zimu, která i v Libanonu dokáže být krutá. „Konkrétní příjemce vždy pečlivě vybíráme tak, aby se dostalo na ty skutečně nejpotřebnější,“ říká Kristina Ambrožová, ředitelka Střediska humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE. Středisko na místě pomáhá přibližně 1500 rodinám, a to nejen rodinám uprchlíků, ale také nejchudším míst-

Aimar s dcerou

ním obyvatelům. „Libanon otevřel náruč obrovskému množství Syřanů, ale jejich dlouho-

dobá přítomnost je pro zemi stresující. Mnozí Libanonci už jsou vyčerpaní, zvláště ti, kdo sami žijí ve velké chudobě. Proto je dobře, že pomoc Diakonie je určena i místním lidem,“ říká česká velvyslankyně v Libanonu Michaela Froňková.

Pavel Hanych

K DEBATĚ O ROZDĚLENÍ KVŮLI NÁZORŮM NA HOMOSEXUALITU

Chtělo by to víc spolu mluvit

Bratr Jiří Marek ve svém příspěvku „Reakce na článek Dušana Ehmiga“ (ČB 12/2018) říká, že schválení elaborátu „Problematika homosexuálních vztahů“ synodem v roce 2005 byla chyba. Pokazuje mj. na to, že jak katolíci, tak evangelikálové jsou v této věci zdrženlivější a kritičtější. Je fakt, že otázka homosexuality rozděluje ekumenu – a rozděluje i naši církev. Je správné, je biblické o tomto rozdělení mlčet?

Zmíněný teologicko-medicínský dokument jaksi zapadl. Mezi laiky je prakticky neznámý, mezi duchovními se setkávám s pochybnostmi. Vedení církve před lety vyzvalo sbory, aby se o dokumentu mluvilo, ale neslyšel jsem, že by k tomu došlo – i když hledání biblického stanoviska v této věci by plně odpovídalo poslání biblických hodin a jde o téma, které by možná přitáhlo větší počet účastníků.

Homosexualita není hanebnost, nemoc ani trestný čin

Sexuologové nám většinou říkají, že v civilizovaných zemích je homosexualita vnímána jako normální menšinová sexuální orientace. Tím je samozřejmě míněna naše současná civilizace – ale i na tom našem Západě stačí ohlédnout se pár desetiletí nazpět (počítejte na jedné ruce) a najdeme státy, kde byl homosexuální styk považován za trestný čin nebo za projev choroby, která např. v USA zneumožňovala „nemocnému“ provozovat psychiatrickou praxi a byla léčena mj. psychoanalýzou. Podle textu „Doporučený postup pro psychologickou praxi s lesbami, gayi a bisexuálními klienty/klientkami“, který vydala Americká psychologická asociace, se dokonce „terapeutické snahy o změnu

sexuální orientace v posledních letech zintenzivnily a zvýšila se i jejich viditelnost“ – ačkoli metody používané k tomuto cíli jsou podle autorů neúčinné a mohou být nebezpečné.

Bezbřehé naplnění tužeb?

Bereme to trochu hopem. Zeptáme-li se filosofů, povědí nám o neomarxismu, který – ať už soustavně vyjádřován, nebo bezděčně přijímán jako duch doby, jako něco, co se rozumí samo sebou – mocně ovlivňuje pocity i myšlenky našich současníků. Marxisté věřili (a byli přesvědčeni, že to mají vědecky podloženo), že vyvlastněním výrobních prostředků a likvidací třídního nepřítele dosáhneme nového zlatého věku. My dříve narození pamatujeme, jak to bylo svůdné. Neomarxisté zase učí, že k rozhodujícímu pokroku lidstva povede maximalizace osobní svobody a odstranění veškeré represe, až na tu nezbytně nutnou, jako je pokuta za dopravní přestupek nebo potrestání zločince. Podle nich je třeba kriticky přezkoumat všechny příkazy a zákazy, psaná i nepsaná pravidla, pravomoci všech institucí (rodina, škola, stát...) a všech autorit (rodiče, učitelé, revizoři, kontrolori), které nám brání ve volné realizaci našich tužeb.

Co to znamená pro sex a erotiku? Jaká pravidla zde mají platit? Trochu vulgárně řečeno: „Když se mají rádi, ať se mají rádi, jak to mají rádi! Když nikomu neublíží, co je komu do toho? Co nad to jest, od zlého jest!“ Veškerá omezující a regulující pravidla je možno odhodit, právo individua na uspokojení všech jeho tužeb je právo nejvyšší. Dobře nám nedávno připomněl farář Miloš Rejchrt: „Aby sexuální energie, nebezpečná jako všechno přirozené, byla nakonec zapražena do

pluhu kultivujícího pole lidských vztahů, musíme ji všelijak nepřirozeně omezovat zákony, usazovat etickými pravidly, vyplávat všelijakými technikami, např. zbožností, poezií a uměním vůbec.“

Zatím, pokud je mi známo, homosexualitu jako rovnocennou formu sexuality a erotiky žádná významná kultura v historii či v současnosti nepřijala. Jde tedy o obrovský „experiment“. Přitom milostný život a polarita žena-muž je ústřední složka života soukromého i celé kultury. Naprosté uvolnění, které je dnes ve jménu tolerance hlasitě požadováno a vehementně prosazováno (a většinou populace

zdráhavě, pokud vůbec, akceptováno), rozsáhle ovlivní, ať přímo, či nepřímo, představy a pocity nás všech, nejen těch několika procent „menšiny“.

Jakým způsobem, to můžeme jen hádat. Provokativní nápad: Jak bude vypadat homosexuální modifikace Šalomounovy Písně písní?

Pojďme otevřít diskusi

Jsme v tom jako jednotlivci i jako církve a lítají v tom – nemylme se – i naše děti. Soud bratra Marka a jeho podezření, že dokument synodu byl sepsán „na objednávku doby“, jsou, jak doufám, příliš příkré, ne-li docela mylné. Výměna názorů mezi ním a bratrem Ehligem na stránkách Českého bratra je však naléhavá výzva, abychom otevřeli diskusi, ať už ve sborech, v seniorátech, nebo na celocírkevních setkáních. Dlužíme to společnosti, ve které žijeme a které máme být příkladem, i ekumeně a také církvi vlastní, nemá-li se rozdělení, už nyní v mnohém bolestné, dále prohlubovat. Naši předkové ve víře soudili, že homosexualita je hanebnost, o které se v církvi nemá ani mluvit. Stejně mylný je dnešní názor, že problém už je vyřešen a nemusíme se jím zabývat.

Pavel Říčan, psycholog

ROZDĚLENÍ KŘESŤANÉ?

V kostelních křeslech

Neštěpí se ani tak křesťané, jako spíš lidský houf 21. století

Je psáno: „Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech.“ (Ef 4,4–6)

Jak je vůbec možné, že by se štěpili ti, kteří jsou spojeni tak nosnou myšlenkou? Jsme holt hodně svébytní. A neposlušní. Co člověk, to názor, už samo to slovo „jednota“ působí zmatky a člení nás.

Existuje ovšem „jednota v různosti“. To je, oč tu jde, to je jádro věci – jednota ano i ne; dnes by se řeklo názorová pluralita. To však není totéž co bezedná volnost postojů. Když jeden je pro trest smrti a druhý je proti, to prosím názorová pluralita není. A už vůbec ne jednota v různosti.

Vypadá to ale, jako kdyby ta spojující myšlenka nestačila. Jako kdyby potřeba štěpit se, vymezovat, stála výš. Přitom po staletí trvající střet katolíci versus protestanti je najednou spíš v pozadí. Mrzí nás sice, ale na něj jsme zvyklí. Nějak ty odlišné ►

pohledy respektujeme a snažíme se přátelit. A taky se nám to leckdy daří.

Uvnitř vlastní církve

Katolíci stranou; jakpak je to uvnitř ČCE? Jedna protestantská církev, jsme tím pádem jednotní? „Doba je jiná, všechno se mění, dnes jenom blázen pro pravdu žije, pravd bylo mnoho, teď jsou zas jiné...“ Opravdu výstižně a výtečně k této záležitosti napsal v minulém čísle Petr Jan Vinš; těžko už něco objeveného dodat.

Takže jak? Držet se dávných tradic? Nebo odhodlat láry a jít s dobou? Mluvit do zkalené politiky, nebo si babišů radši nevšímat? Vyjadřovat solidaritu gayům, nebo podporovat výlučně pouta mužů a žen? A proč se ty peníze musely poslat zrovna na opravu tamtoho kostela, když tam přijde osm lidí, a ne nám? A proč ta naše synodní rada musí psát ke všemu „prohlášení“? Ba co víc – jak může má církev vyjadřovat solidaritu s uprchlíky, když nás ohrožují terorismem??? Sváry, které se ukazují až

poslední dobou, mají, zdá se, daleko větší razanci než stará známá protikatolická averze dnes. Strach z uprchlíků nebo třeba politická náklonnost jsou témata, která vřou a vášně budí daleko více než třeba přístup katolíků k večeři Páně. Ale proč? Protože jsou vnitrocírkevní? „Jak si tohle může myslet můj bratr?“

Já bych skoro doufala, že křesťanské příslušnosti se tyhle různice týkají spíš jen zdánlivě. Je to tedy malér, nebo není?

Debatujeme

Tak především: Je dobře nemlčet. Ale to se přece v naší církvi děje! V liberální a demokratické ČCE se debatuje! Sporným tématům se věnujeme, ať s názorem takovým, nebo opačným... Není to žádná horká kaše. Co nás pojí, je přinejmenším snaha věci rozuzlit. Pojí. Troufám si tedy říct, že skutečné „rozdělení křesťanů“ – v naší církvi – se tímto neděje. Ne však, že by nás to neohrožovalo. Pozor na to, abychom svůj názor, ať na prezidenta republiky, nebo třeba na tu homosexualitu, nepovažovali za ten pravý „křesťanský“.

Nicméně – věřím, že do řečené různosti pod jednou střechou se vejdeme a že ta jednotící myšlenka má pořád navrch. Že se tu neštěpí ani tolik křesťané, jako spíš lidský houf na začátku 21. století; to že jsou dotyční přitom křesťané, je spíš vedlejší. Houf zkrátka různé názory mít musí; věřme jen, že ta liberální, demokratická a právě i názorově otevřená evangelická církev ty z houfu pojme všechny. Kostelních křesel je dost, jen aby se obsazovala. Pán Bůh nám pomáhej.

Jana Plíšková

RECENZE

Moudrá kniha o radosti

Příručka Marka Orko Váchy, která není (jen) příručkou

Jště na sklonku loňského roku vyšla další z knih populárního katolického kněze Marka Váchy, tentokrát s názvem *Radost z Boha*. Nekatolický

čtenář se jen nesmí hned na začátku nechat zaskočit „diskvalifikačním“ podtitulem „Příručka pro biřmovance, jak přežít v drsném světě“. Kni-

ha je ve skutečnosti otevřena mnohem širšímu publiku: není výhradně pro biřmovance ani výhradně pro křesťanský dorost anebo pro ten typ čtenáře, který bychom snad mohli pracovně nazvat „křesťan-začátečník“.

Koncepce knihy je sice vytyčena pilíři katolické víry, jako je eucharistie a další (katolické) svátosti, či institucionalitou církve, triviálnost obsahu je ovšem pouze zdánlivá. Jak dává tušit již styl autora, známého svojí laskavostí, přemýšlivostí a citlivostí, v této „příručce pro biřmovance“ opravdu na čtenáře nečekají suchopárné citace z katechismu, klišovitě poučky ani striktní „tytyty“ – tohle musíš a tohle nesmíš. Laskavý Marek Orko Vácha mnohem spíše ukazuje schůdnou cestu, dodává kuráž, trpělivě vysvětluje a hlavně nechává na

čtenáři, aby s vyřčeným naložil, jak sám uzná za vhodné. Při tom všem vyplouvá překvapivě daleko na hlubinu, při vysvětlování základních principů, pojmů a mechanismů křesťanské víry živě čerpá z vlastních zkušeností, z vlastních hlubokých prožitků, přešlapů, neúspěchů, a tvoří tak plastickou výpověď (vlastně svědectví) o křesťanském životě, o životě s Bohem.

Myšlenkově je i tato kniha, jak je u autora zvykem, velmi hutná, inspirativní a moudrá. Marku Váchovi se daří tak precizně a trefně formulovat myšlenku, kterou se my, „zkušení křesťané“, už ani nezabýváme, až z toho zamrazí. Právě takové momenty takříkajíc tnou do živého, jsou inspirace i výzva pro ty křesťany, kteří na své pouti za Pánem došli už o něco dál. I ti se totiž mohou na chvíli stát biřmovancem, mohou se nechat vést Orkovými radami a nechat si ukázat život víry z jiného pohledu. Mohou si nechat připomenout, že s Bohem a z Boha se můžeme radovat každý den. Ostatně, radost je pro každého. Stejně tak jako závěrečná myšlenka knihy, která je dost možná její pointa: „Nyní píšete historii. Tak se ukažte.“

Adéla Rozbořilová

Marek Vácha: Radost z Boha.

Brno, Cesta 2018, 164 s.

ZELENKA PRO FAJNŠMEKRY

Dílo barokního skladatele pod drobnohledem

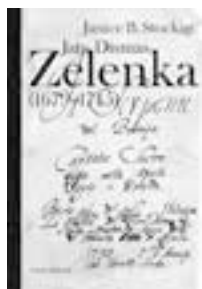
Genialita českého pozdně barokního skladatele Jana Dismase Zelenky zůstávala dlouho nedoceněna. Po svém opětovném objevení, které je připisováno zejména Bedřichu Smetanovi, se ovšem strhl obrovský zájem o jeho dílo i osobnost, která bývá díky své skladatelské virtuozitě někdy nazývána „katolickým Bachem“. Této slávy se Zelenkovi dostalo v novodobé historii nejen v našem prostředí, ale i za hranicemi. Jak daleko po světě Zelenkův věhlas sahá, dobře ilustruje i kniha australské muzikoložky Janice

B. Stockigt, která tomuto českému skladateli věnovala poměrně rozsáhlou monografii, nazvanou prostě *Jan Dismas Zelenka (1679–1745)*.

Českého čtenáře možná překvapí, jak detailní znalostí životopisných dat i hudební tvorby samotné autorka disponuje. Specifika z českého (i německého, neboť Zelenka působil dlouhá léta v Drážďanech) prostředí jsou pro vědce působícího v tak vzdálené lokalitě obdivuhodné.

Zelenkův životopis Stockigt podává velmi podrobně a s historicky precizní popisností. ►

Kniha tak zcela jistě nebude vhodná pro čtenáře, kteří by chtěli do Zelenkova života získat jen

počáteční vhléd. Příznivci staré hudby však jistě docení tento hluboký záběr mnohem více, než soustředila-li by se kniha pouze na skladatelův

osobní život. Přestože zelenkovská monografie se při své odbornosti a drobnohledu nečte příliš snadno, nabízí mnoho zajímavých a obohacujících momentů nejen o životě, ale zejména o samotném díle tohoto hudebního velikána. Je to četba již pokročilá; čtenáři ovšem nabídnou kromě rozsáhlé zelenkovské biografie také množství partitur ze Zelenkovy tvorby a další erudované a pečlivé rozborry konkrétních skladatelových děl, které poučenému čtenáři otevrou brány do světa Zelenkovy skladby a snad alespoň částečně pomohou zodpovědět otázku, v čem tkví genialita jeho hudby.

Adéla Rozbořilová

Janice B. Stockigt: Jan Dismas Zelenka (1679–1745). Praha, Vyšehrad 2018, 416 s.

Pro ty, kdo nemluví nářečím

Víře se nejde naučit, lze však pochytit její jazyk, slova, věty

O krédu, modlitbě všech křesťanů, dekalogu nebo dvou protestantských svátostech přemýšlím jako o něčem, co nás spíše spojuje, než rozděluje; co používáme ve své náboženské praxi. Jsou to slova, věty, jazyk víry, který sdílíme, i když v něm přemýšlíme a cítíme různě, pestře, svobodně. Přijímáme je jako záchytné body ve chvíli, když jsme po své víře tázání, když se naše víra nijak nepodobá víře naší sestry a bratra v kostelní lavici, když na vlastní výpověď, modlitbu nezbyvá síla nebo když chceme konfirmandům a katechumenům položit něco na stůl... Jsem ráda, že externista na katedře praktické teologie ETF, farář a spolu-zakladatel jedné pobočky Diakonie ČCE Ondřej Macek, dle všeho praktik, okomentoval tento jazyk, nástroj víry. Těší mě jak obsah, tak forma, kterou zvolil.

Klást si otázky je legitimní

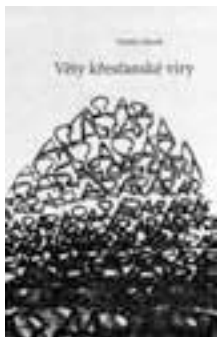
Způsob vysvětlení oněch vět (Apostolikum, Modlitba Páně, Desatero, křest, večere Páně), je informativní a poetický zároveň. Macek pokládá historická fakta a biblistické nálezy vedle lidských

otázek. Cudně maluje reálné obrazy, situace, ve kterých se jako jeho současník poznávám, rozumím křížovatkám, o kterých mluví. Nemá jednoduché odpovědi, vždyť takové ve víře neexistují. „Víra není bez pochybování, bez přemýšlení a bez otázek, ale ani bez hledání odpovědí. Kdybych se přestal ptát, hrozí mi, že se z mé víry stane zkamenělina, fanatismus nebo že se postupně úplně vytratí.“ Zároveň vyjádří, co jsou pro něj fundamenty víry, na kterých staví, co pro něj ukazuje, jaký Bůh je a jaká je jeho vůle pro náš život – ježíšovství. Ježíšův způsob je cesta, pravda i život: cesta skrze vztahy, zodpovědnost ke světu, pravda mezi dezinformacemi, život čerpající ze zdroje, z Hospodina. „Chtěl bych umět ukázat, že Ježíšovo učení a praxe je dobrou cestou. Že učil lidi vztahu k druhým, k Bohu i k sobě samým, rozpoznávat důležité a oddělovat to od nepodstatného.“

Jazyk srozumitelný pro každého

Stejně potěšení činí i forma a jazyk, které autor používá. Nespokojí se s ustáleným obratem, očeká-

vanou terminologií, známou vazbou, jejichž obsah už jen matně tušíme, jako teologové oprašujeme a připomínáme, ale pro člověka mimo teologické vzdělání je těžko pochopitelný. To je s pokračujícím odnáboženštěním našeho životního prostoru nikoli jen poznámka na okraj, ale zcela zásadní poděkování. Jsme, jako součást společenství, které používá svůj zvláštní jazyk, které se nechává určo-

vat zvláštním Slovem, dotazování, co které naše věty znamenají, jaké myšlenky vyjadřují, jak je překládat do civilního jazyka. O naší víře neumíme

mluvit zcela srozumitelně ani mezi sebou v církvi, vždyť jsme tak různí. Když si představíme k tomu ještě pozici člověka, který v daném jazykovém prostředí nevyrostl, a chceme mu předat, co víme nebo cítíme, je to pro něj i pro nás nelehký úkol. Ondřej ukazuje, jak lze mluvit a možná trochu i myslet – protože jazyk ovlivňuje způsob myšlení – nikoli jednoduše, ploše a bez krásy, ale otevřeně vůči někomu mimo „nářečí“.

Praxe křesťanské víry

A konečně – jeho výklad, znamená i vyznání, svědectví o praxi křesťanské víry v životě člověka. Závěr knihy jsou osobní články, které nějak reflektují nejpodstatnější témata. I ze zlého povstává něco dobré (Bonhoeffer) a láska se možná vždy nevrací, ale rozhodně ve světě něco mění (Macek). Věty pro mě také ledacos mění a přeji jim, aby z nich i mnohé dobré povstalo.

Juliana Hamariová

Ondřej Macek: *Věty křesťanské víry*.

Jihlava: Mlýn, 2018. 155 s.

POSLEDNÍ SLOVO

Nebeský dispečink

Jak píše apoštol Pavel, svůj poklad, totiž Bohem osvícené srdce, máme v nádobách hliněných. Pán Bůh sám ví, jak často každý z nás potřebuje pomoc a jak velké nasazení nebeského dispečinku je nutné k tomu, aby se nám té pomoci dostalo tehdy, když po ní voláme a když je nám něco platná.

Křesťané jako lidé spojení stejnou vírou, nadějí a láskou mezi sebou odjakživa vytvářeli přirozené sítě těch, kteří jsou více než druzí napojeni na nebeskou ústřednu. Shůry může taková síť vypadat jako mapa posetá svítícími body různých barev: katolíci, evangelíci, husiti, evangelikálové, pravoslavní a tak dál. A nějakou, jen Pánu Bohu známou barvou září nejspíš i mnozí z těch, kteří do žádné církve nepatří: neviditelná církev.

Jak šel čas, svítla mapa lidských duší různě: nejprve byla jednobarevná, pak dvojbarevná, někdy se světlka stejných barev soustřeďovala na stejná místa, jindy se barvy prostupovaly do různých zajímavých vzorců. Jako když se z letadla díváme na města, městečka, vesničky, pole a hluboké lesy.

Žijeme v době, kdy evangelická světlka řídnou: jsou to spíš vesničky nežli velkoměsta, a některá světlka se dokonce ocitla uprostřed hluboké samoty: jedna evangelická duše to v prostoru může mít k druhé hodně daleko. V naší ulici není světlko žádné, v té kolmé na naši je jedno, další o stanici tramvaje dál... a pak dlouho nic.

Přemýšlím o tom, jak moc bychom nebeskému dispečinku ulehčili práci, kdybychom dokázali ►

ustoupit od svých představ o jediné správné barvě a dokázali se propojit napříč barevným spektrem. Modře svítící sestra Vopičková, bytem ve čtverci A8, která si zrovna rozrazila hlavu o otevřené okno, by nemusela volat o pomoc k modře svítící sestře Vomáčkové, bytem ve čtverci L1, protože by věděla, že ve čtverci A8 bydlí zlatě svítící sestra Konopásková, která jí může zavolat sanitku a být u ní do pěti minut, aby zastavila krvácení. Červeně svítící bratr Masopust by v nouzi nemusel ze čtverce B12 volat na faru ve čtverci A3 a bratr farář ze čtverce A3 by nemusel shánět po všech čtvercích někoho, kdo má auto a čas, aby zajel do B12 a pomohl bratru Masopustovi otevřít zapadlý zámek u dve-

ří. A zeleně svítící sestřička Janička Janotová z F1, kterou zrovna opustil přítel, by si mohla vylít srdce u sestřičky Dorotky Drbohlavové, která sice svítí fialově, ale má v sobě stejnou lásku k bližnímu jako zelená sestřička Josefina Jaklová, která k ní z D14 pojede dvě hodiny.

Ježíš nám stavěl před oči příklady účinné lásky mezi znesvářenými skupinami obyvatel: dobrého Samaritána, samařskou ženu, která šla ke studni pro vodu, Syrofěničanku a její zlými duchy trýzněnou dceru. Že bychom my, kristovci 21. století, nedokázali překonat to, že jedni mají Na každý den, druzí breviář a třetí si pouštějí chvály do sluchátek?

Šárka Grauová

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Gabriela Fraňková
Malinová, Jiří Hoblík, Jiří
Hofman, Jan Kirschner, Ondřej
Kolář, Tomáš Pavelka, Jaroslav
Pechar, Lenka Ridzoňová, Adéla
Rozbořilová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

Foto: Vojtěch Zikmund

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

březnového čísla je 17. 2. 2019

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

Cyklus témat pro rok 2019 má název „Společnost a víra“.
Číslo 3/2019 se bude věnovat tématu „Proč farní sbor“.

ISSN 1211-6793

TUHLETU PÍSEŇ RAČTE ZNÁT

WORKSHOP s Tomášem Najbrtem

31. 5. - 2. 6. 2019 v Rokycanech
na evangelické faře, Jiráskova 481

NÁPLŇ WORKSHOPU

- jak si poradit se „Svitákovou klasikou“?

- uplatní se instrumentalisté i zpěváci, začátečníci i pokročilí (možná i věkem)

- snažení účastníků bude završeno v sobotu večer koncertem – část programu bude patřit Tomáši Najbrtovi

Přihlášky a dotazy do 28. února 2019
na mail: fscцерокыцаны@gmail.com

Každý rok
pomůžeme
téměř

30 000
lidí

Pomoci má mnoho tvář

Diakonie
Evangelická církev v České republice

www.diakonie.cz

CELEBRATION

MIMOŘÁDNÁ PŘÍLEŽITOST PRO KAŽDÉHO, KOHO Z JAKÉHOKOLIV DŮVODU ZAJÍMÁ FUSION.

9.3.2019 / 15:00

Cooltour, Ostrava

REGISTRACE na WWW.10LETSFUSION.CZ

#10 LETS FUSION